

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata
Ifjúsági Keretstratégiája

2023-2027

2023. január 31.

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ	3
A. IFJÚSÁGI HELYZETKÉP	3
I. A kerület bemutatása	3
II. Kerületi ifjúságpolitikát befolyásoló demográfiai folyamatok	4
III. Kerületi ifjúságpolitika eszközei	11
B. IFJÚSÁGI STRATÉGIÁT TÁMOGATÓ ÚJBUDAI KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS EREDMÉNYEI	19
C. A STRATÉGIAI KÖRNYEZET MEGHATÁROZÁSA	30
D. STRATÉGIAI IRÁNYVONALAK ÉS PRIORITÁSOK	32
I. Az Ifjúsági Keretstratégia célja	32
II. A Keretstratégia célcsoportja	33
III. A Keretstratégia beavatkozási területei	33
IV. A Keretstratégia megvalósításának nyomon követése	35

ELŐSZÓ

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata (Önkormányzat) kerületi szintű, az ifjúsági korcsoport támogatását szolgáló stratégia kidolgozását és elfogadását tűzte ki célul. Az Ifjúsági Keretstratégia, és a közvetlenül kapcsolódó cselekvési terv az Önkormányzat koordinált, a fiatalokat érintő döntéseinek tervszerű és rendszert alkotó, célokat és intézkedéseket megfogalmazó kerületi szintű tervezési dokumentuma, mely elengedhetetlen a kerületi ifjúsági munka és ifjúsági szektor fejlesztéséhez, a kerületi ifjúságpolitika megerősítéséhez.

A stratégia fókuszába Újbuda településfejlesztési dokumentumaiban megfogalmazott jövőképe, valamint a kerület gazdasági programjában szereplő, ifjúságot érintő célok (fiatalok életesélyeinek sokoldalú támogatása, az elvándorlás csökkentése) kerülnek. Újbuda településfejlesztési koncepciójának jövőképe az élhetőséget és életminőséget helyezi a középpontba, a hosszú távú célok megvalósításával Újbuda Budapest legélhetőbb kerületévé szeretne válni. *„Újbuda jövőképeinek központi eleme a vonzó, tiszta, barátságos és magas minőségű szolgáltatásokat nyújtó városrészek hálózata, ahol a lakosok kényelmesen, biztonságban érzik magukat, ahol biztosítottak az egészségmegőrzés feltételei és a kulturális élet sokszínűsége. Emellett kreatív közösségeivel, újszerű megoldásaival, felsőoktatási szerepkörével és magas hozzáadott értékű gazdaságával Újbuda hozzájárul Budapest vonzerejének és gazdasági teljesítményének növeléséhez¹”.*

Az Ifjúsági Keretstratégia célcsoportját az Újbudán élő, tanuló, dolgozó 15-29 év közötti fiatalok alkotják.

A. IFJÚSÁGI HELYZETKÉP

A stratégiaalkotás megalapozó lépése a kerületben élő vagy tanuló fiatalok helyzetének feltérképezése, valamint az őket érintő egyéb tervezési dokumentumok elemzése. A helyzetelemzés elsődlegesen az Újbuda Integrált Településfejlesztési Stratégiájában (a továbbiakban: ITS) megjelenő célterületekre, az Önkormányzat kompetenciájába tartozó területekre fókuszál az ifjúsági helyzetkép megalkotásakor: így a fiatalok szabadidős tevékenységeire, a közösségek kialakulásának támogatására, kerületi identitást erősítő programokra, tevékenységekre terjed ki.

A helyzetelemzés az Önkormányzat illetékes munkatársával történt folyamatos egyeztetés alapján készült, összeállításánál a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) és az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (a továbbiakban: TEIR) aktuálisan elérhető legfrissebb adatait, az Önkormányzat által rendelkezésre bocsátott fejlesztési és tervezési dokumentumokat, programokat, valamint a Magyar Fiatalok 2020. országos reprezentatív ifjúságkutatás adatait figyelembe véve.

I. A kerület bemutatása

Újbuda Budapest legnépesebb kerülete, lakónépessége 2021-ben 143.111 fő volt, Budapest lakónépességének 8,4 százaléka, ezzel országosan a 4. legnépesebb település Debrecen, Szeged és Miskolc után. Területe 33,49 km², amivel nyolcadik a kerületek sorában, a népsűrűségét tekintve a középmezőnyben található. Elhelyezkedéséből adódóan gyakran emlegetik közlekedési szempontból Budapest nyugati kapujaként is. Az agglomerációs települések közül közvetlenül határos Budaörrrel, valamint közvetlenül határos a szomszédos az I., XII. és XXII. kerületekkel, a Dunán

¹ Forrás: Budapest XI. kerület Újbuda Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2027. (Partnerségi egyeztetési anyag), 98. és 6. oldal; <https://kozigazgatas.ujbuda.hu/esemeny/hirdetmenyek/partnersegi-egyeztetes-budapest-xi-kerulet-ujbuda-integralt> Letöltés dátuma: 2022. november 04.

keresztül az V., IX. és XXI. kerületekkel. A kerületben 21 városrész található, az egyes városrészek között jelentős különbségek vannak, amely a korösszetételben is megjelenik.

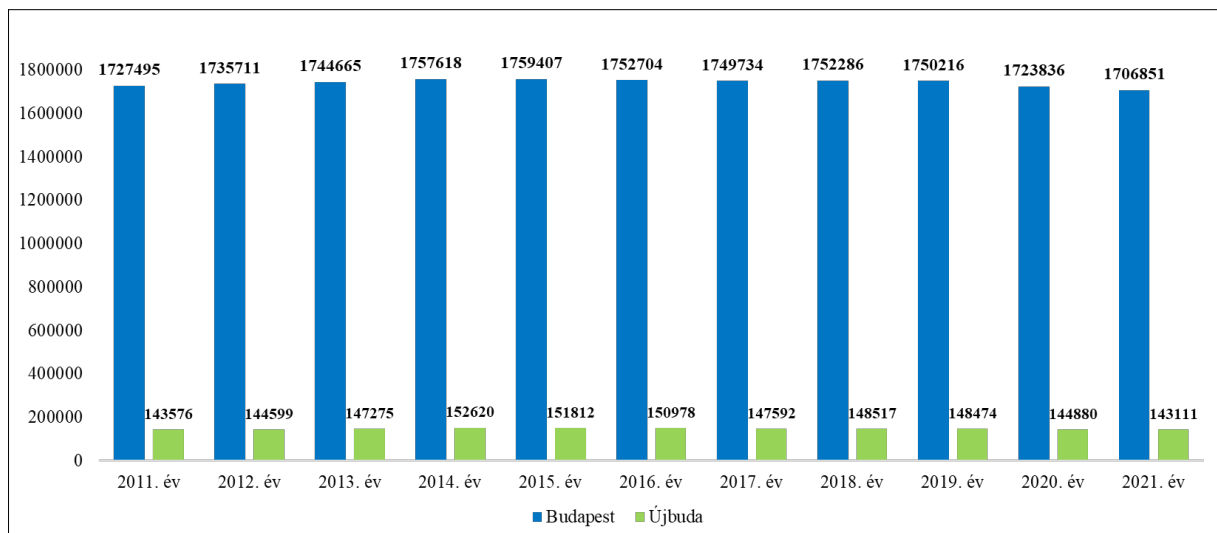
<i>fiatalosabb</i>	<i>átlagos</i>	<i>idősebb</i>	<i>előregedett</i>
Kelenvölgy	Albertfalva	Gellérthegy	Lágymányos és Infopark
Péterhegy	Kelenföld és Nádorkert	Szentimre város	
	Gazdagrét	Kelenföld és Nádorkert	
Örsöd és Dobogó	Sasad és Sashegy	Őrmező	
Pösingermajor, Spanyolrét, Madárhegy, Hosszúrét		Kőérberek és Kamaraerdő	

1. ábra: A városrészek népességének életkora alapján kialakított csoportjai, 2011

(Forrás: Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014-2020. Helyzetfelmérő, helyzetelemző munkarész 1.7. táblázat)

II. Kerületi ifjúságpolitikát befolyásoló demográfiai folyamatok

Újbuda népességszáma az elmúlt 10 évben – hasonlóan a fővárosi tendenciához – ingadozott: míg 2014-ig lassú emelkedést figyelhetünk meg az adatok alapján (a 2011. évi 143.576 főről 152.620 főre nőtt a lakónépesség), addig az ezt követő években csökkent, majd 2017-2019. év között ismét emelkedett a lakosságszám. 2019 és 2021 között mintegy 5.313 fővel csökkent az újbudai lakosok száma, a tíz évvel korábbi, 2011-es adattal összevetve láthatjuk, hogy bár csökkent, de közel azonos a lakosságszám (99,7 százaléka a 2011. évinek).

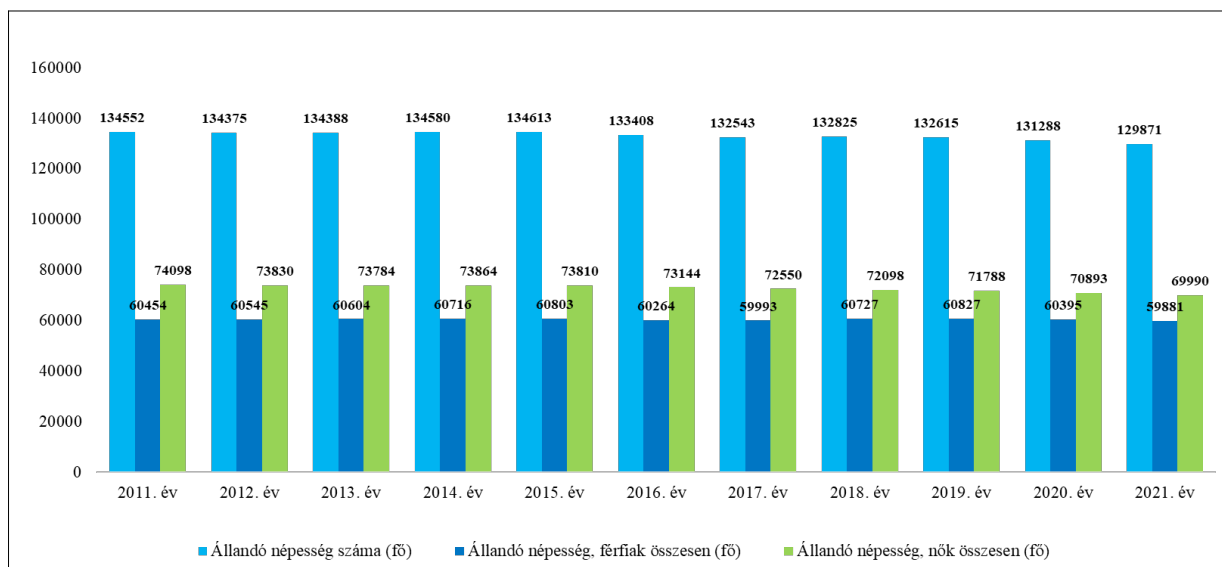
2. ábra: Budapest és Újbuda lakónépességének változása 2011-2021. év

(Forrás: KSH, év végi adatok)

Újbudán a nemek aránya a lakónépességén belül közel azonos a fővárosi megoszlásokkal: a lakosok 53 százaléka nő, 47 százaléka férfi.

Míg a lakónépesség adataiba azon személyek tartoznak, akiknek egyetlen lakóhelyük van és életvitelszerűen a kerületben tartózkodnak, addig az állandó lakosság száma tartalmazza azon személyeket is, akiknek más településen ideiglenes tartózkodási helyük van bejelentve, illetve azokat is akik valamilyen okból (tanulás, munkavállalás) külföldön tartózkodnak. Újbuda – az állandó

népességet tekintve is – Budapest legnépesebb kerülete, a fővárosi népesség közel 8 százaléka élt területén 2021-ben, összesen 129.871 fő, amely a 2011. évi állandó népesség 96,5 százaléka. A nemek aránya az állandó népességen belül: 46 százalék férfi, 54 százalék nő; a korszerkezetet tekintve a népesség 14,00 százaléka a 0-14 éves korosztályba, 12,64 százaléka a 15-29 éves korcsoportba tartozik, míg 65 év feletti közel minden negyedik újbudai lakos (2021: 25,24 százalék).

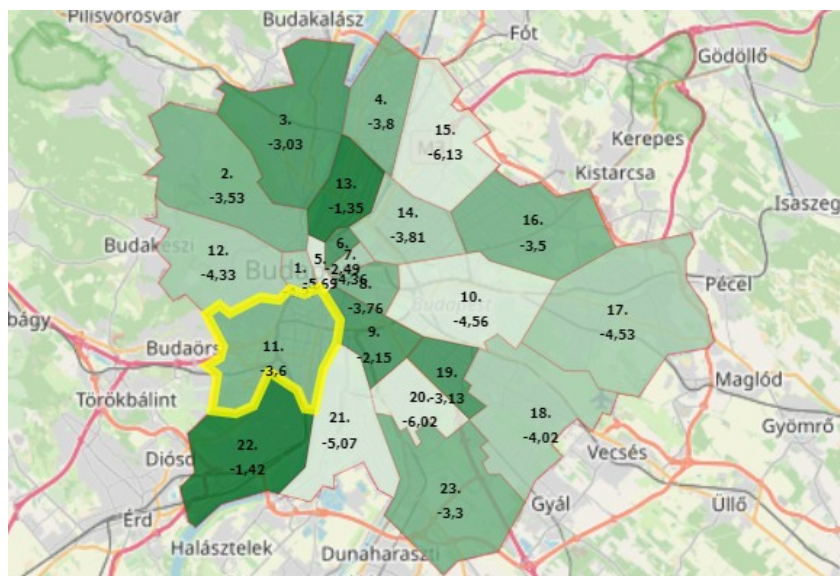
3. ábra: Újbuda állandó népességének változása 2011-2021. év, nemek szerinti bontásban
(Forrás: KSH)

Az állandó népesség száma alapján számított természetes fogyás/szaporodás mutatója – illeszkedve a fővárosi trendekhez -, Újbuda esetében is negatív: 2021-ben 1.599 élve születésre 2.103 halálozás jutott, amely 504 fős veszteséget jelentett, 1000 fő lakosra vetítve így -3,88 volt a természetes fogyás mutatója 2021-ben. Az adatokat az elmúlt évtized adataival összevetve látható, hogy a 2021. évben az élveszületések száma is jelentősen nőtt a kerületben, amely hozzájárult a természetes fogyás mutatójának javulásához a 2020-as, COVID-járványt követő adatokhoz képest és kedvezőbben alakult a budapesti (-5,63) adathoz viszonyítva is.

Időszak	Újbuda			Budapest	
	Halálozások száma (fő)	Élveszületések száma (fő)	Egyenleg	Természetes fogyás mutatója 1000 lakosra vetítve	Természetes fogyás mutatója 1000 lakosra vetítve
2011. év	2022	1487	-535	-3,98	-3,48
2012. év	2069	1577	-492	-3,66	-3,09
2013. év	1987	1511	-476	-3,54	-3,12
2014. év	1809	1531	-278	-2,07	-2,77
2015. év	2010	1602	-408	-3,03	-3,37
2016. év	1916	1516	-400	-3,00	-2,97
2017. év	1973	1401	-572	-4,32	-3,69
2018. év	1972	1464	-508	-3,82	-3,74
2019. év	1901	1423	-478	-3,60	-3,83
2020. év	2043	1389	-654	-4,98	-4,88
2021. év	2103	1599	-504	-3,88	-5,63

1. táblázat: Természetes fogyás mutatói
(Forrás: KSH)

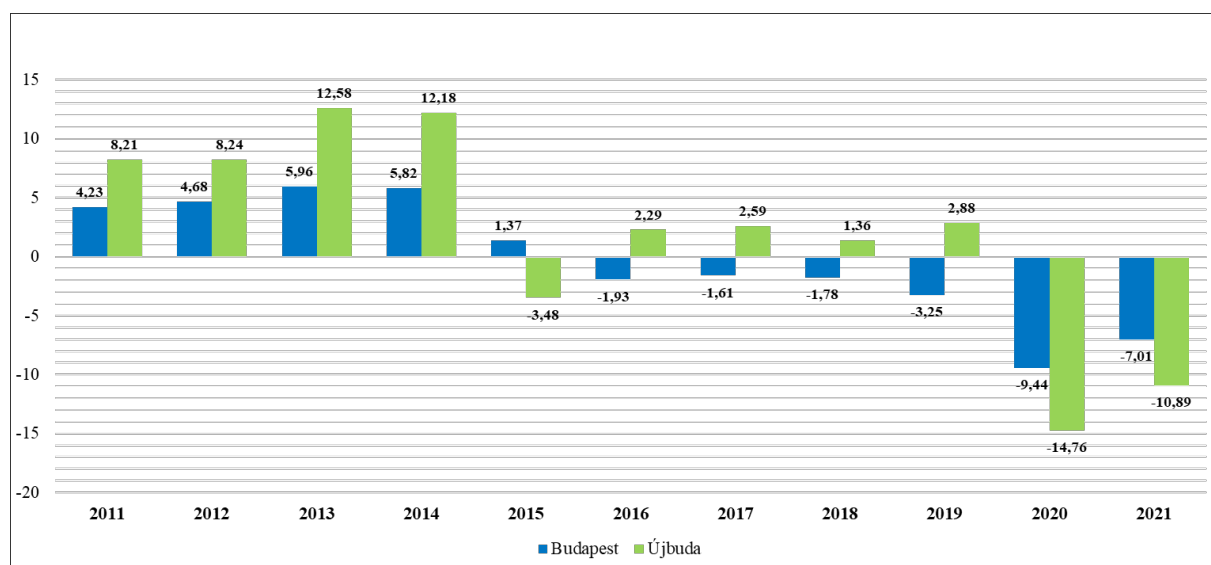
Budapest minden kerületére a természetes fogyás jellemző (3. ábra), Újbuda a 2019. évi adatok alapján a középmezőnyben helyezkedik el a népesség természetes fogyását tekintve, ugyanakkor pozitívum, hogy 2019-ben a fogyás mértéke elmaradt mind a 2019. évi országos (-4,1), mind a fővárosi átlagtól (-3,81).

4. ábra: Budapest kerületei - természetes fogyás (ezrelék) TEIR-mutató 2019.

Forrás: TEIR

A népességszám alakulását ugyanakkor nem csak a születések és a halálozások száma befolyásolja, hanem az egyéb népmozgalmi események is: a belföldi vándorlási egyenleg az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete ezer lakosra vetítve.

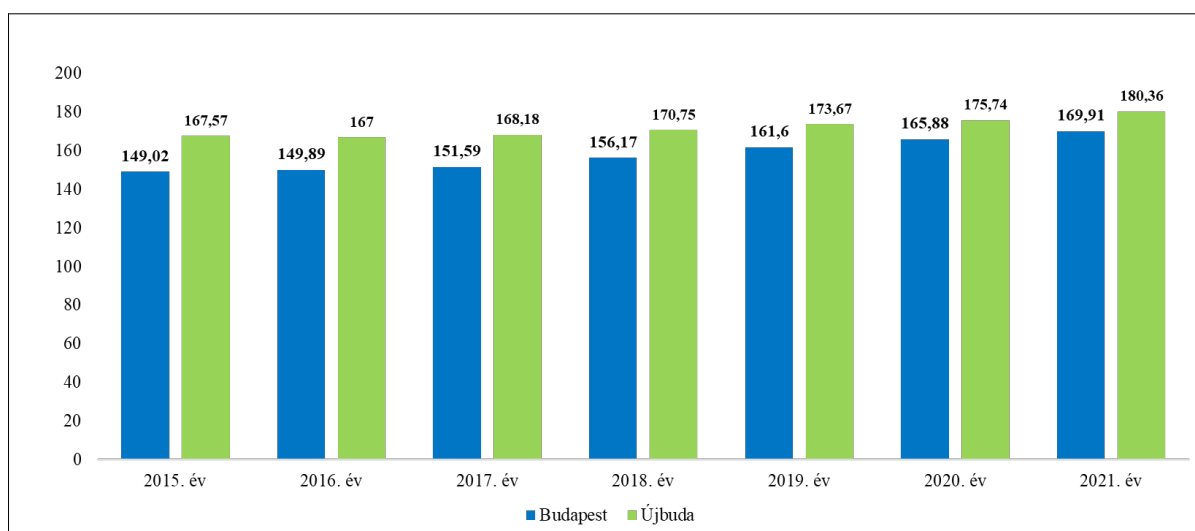

5. ábra: Belföldi vándorlási egyenleg, ezer lakosra (ezrelék)

(Forrás: TEIR, KSH)

A belföldi állandó vándorlás mérlege szintén negatív, 2020-ban 879 fővel, 2021-ben 943 fővel többen költöztek el a kerületből, mint ahányan beköltöztek. A szuburbanizációs folyamat az ezredfordulót

követően gyorsult fel, és - ahogyan a KSH 2011. évi népszámlálási adatain alapuló „Migráció és lakás piac a Budapesti agglomerációban” című elemzése² megállapítja -, erős területi kapcsolat mutatható ki a peremkerületek és a szomszédos agglomerációs szektorok között. Ennek megfelelően XI. kerületből a Déli és a Nyugati szektorokba (Érd, Budaörs) költöztek a legtöbben 2001 és 2011 között. Az elemzés fontos megállapítása az is, hogy a fővárost elhagyók többsége családos, házas, 30 év feletti, míg a Budapestre költözők között felülreprezentáltak a fiatalabb, egyszemélyes háztartások. A költözések jellemző iránya eltérő a családi életciklus különböző szakaszaiban. A fiatal egyedülállók, a tanulmányokat folytatók jellemzően a főváros felé, a családok pedig az ellenkező irányba mozognak. A demográfiai helyzet áttekintésénél nem tekinthetünk el attól a sajátosságtól sem, hogy Újbuda népessége a fővárosi átlagot meghaladó mértékben előregedő, 2021-ben 100 fő 0-14 éves lakosra 180,36 fő 65 év feletti lakos jutott (Budapest esetében az index 169,91, Magyarország: 138,1) és nem érzékelhető az öregedési mutató laposodása sem, azonban pozitívként kiemelendő, hogy a 14 év alatti állandó népesség aránya 2021-ben a fővárosi és az országos átlagot meghaladó mértékben nőtt (2. táblázat).

6. ábra: Öregedési index (a 65 év feletti állandó lakosok 100 fő 0-14 éves korú állandó lakosra jutó száma) (Forrás: TEIR)

0-14 éves korú állandó népesség alakulása 2011 - 2021 (fő)				
	2011	2016	2021	Változás mértéke (2011/2021)
Újbuda	17.266	19.175	18.176	910
Budapest	216.110	229.998	215.218	-892
Magyarország összesen	1.446.084	1.434.373	1.431.436	-14.648
0-14 évesek állandó népességén belüli aránya (%)				
	2011	2016	2021	Változás mértéke (2011/2021)
Újbuda	12,83%	14,37%	14,00%	1,16%
Budapest	12,75%	13,55%	13,09%	0,34%
Magyarország összesen	14,33%	14,35%	14,54%	0,22%

2. táblázat: 14 alatti népesség száma és aránya
(Forrás: KSH)

² Migráció és lakás piac a Budapesti agglomerációban. Központi Statisztikai Hivatal, 2014. november www.ksh.hu Letöltés dátuma: 2022. október 26.

Az Ifjúsági Keretstratégia kiemelt célcsoportját az Újbudán élő 15-29 éves korosztály tagjai alkotják: a korcsoport aránya Újbudán az állandó lakosságon belül folyamatosan csökken és elmarad mind a fővárosi, mind az országos arányszámoktól. 2021-re a korosztály létszáma a kerületben 16.411 főre csökkent, amely a 2011. évi adatokhoz viszonyítva 3.372 fős negatívumot és 2,07 százalékos csökkenést jelent, vagyis 2021-ben az itt élő állandó lakosság mindösszesen 12,64 százaléka tartozott a fiatalok korcsoportjába szemben a 2011. évi 14,7 százalékkal. Országos szinten 2021-ben a 15-29 évesek aránya 16,08 százalék volt, míg a fővárosban 14,15 százalék.

A nemek aránya a célcsoporton belül ugyanakkor viszonylag kiegyenlített, 2021-ben 15-29 évesek 50,7 százaléka volt férfi és 49,3 százaléka nő.

15-29 éves korú állandó népesség alakulása 2011 - 2021 (fő)				
	2011	2016	2021	Változás mértéke (2011/2021)
Újbuda	19.783	17.177	16.411	-3.372
Budapest	273.776	249.170	232.635	-41.141
Magyarország összesen	1.863.469	1.723.598	1.582.338	-281.131
15-29 évesek állandó népességén belüli aránya (%)				
	2011	2016	2021	Változás mértéke (2011/2021)
Újbuda	14,70%	12,88%	12,64%	-2,07%
Budapest	16,16%	14,68%	14,15%	-2,01%
Magyarország összesen	18,46%	17,24%	16,08%	-2,39%

3. táblázat: 15-29 év közötti korosztály száma és aránya

(Forrás: KSH)

A középfokú képzés 2021. évi kerületi statisztikáit áttekintve elmondhatjuk, hogy mindösszesen 8.384 fiatal tanul Újbudán valamilyen típusú középfokú köznevelési intézményben, 88 százalékuk nappali oktatási formában, míg a fennmaradó 12 százalékuk felnőttoktatás keretében. Miután a Deák Ferenc Kollégium elköltözött a kerületből, jelenleg egy kollégiumi feladatellátási helyen (*Táncsics Mihály Tehetséggondozó Kollégium*) 435 fő lakhatására van lehetőség. Látható továbbá az adatokból, hogy közel minden 3. tanuló (31,3 százalék) más településből jár be Újbudára tanulni – tehát hétköznapjait jellemzően a kerületben tölti (4. táblázat).

	Feladatellátási helyek száma (db)	Tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	Tanulók száma a felnőttoktatásban/ nem nappali oktatásban (fő)	Kollégiumban lakó tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	Más településről bejáró tanulók	
					száma a nappali oktatásban (fő)	aránya a nappali oktatásban (%)
2021						
Gimnázium	13	4.176	287	5	1.380	33,0%
Köznevelési szakgimnázium	5	533	47	102	174	32,6%
Szakiskolai és készségfejlesztő iskola	3	446	-	26	213	47,8%
Szakképző iskola	3	424	185	8	190	44,8%
Technikum	6	1.774	512	94	343	19,3%
Kollégium	2					
Mindösszesen:	32	7.353	1.031	235	2.300	31,3%

4. táblázat: Középfokú oktatás mutatói – Újbuda

(Forrás: KSH)

Újbuda oktatási centrum jellegét erősíti az is, hogy a kerület belső városrészeiben található három – országos szinten is jelentős súlyú – sok hazai és külföldi hallgatót vonzó felsőoktatási intézmény: az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE), a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem több kara. Az Oktatási Hivatal 2020/2021. őszi hallgatói statisztikái alapján a három intézményben 28.952 fő tanult nappali képzésben, akiknek 18 százaléka (5.234 fő) kollégiumban lakott. A külföldi hallgatók száma 4.121 fő volt.

	létszáma (fő, nappali képzés)	létszámból külföldi	létszámból kollégista
2020/21. őszi			
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	18.510	2.439	3.913
Eötvös Loránd Tudományegyetem (újbudai 3 kar)	8.629	1.451	1.001
Magyar Agrár- és Élelmiszertudományi Egyetem (SZIE, újbudai 3 kar)	1.813	231	320
Mindösszesen:	28.952	4.121	5.234

5. táblázat: Újbudán található felsőoktatási intézményekben nappali képzésben tanulók statisztikai létszáma 2020/2021 őszi
(Forrás: Oktatási Hivatal, <https://dari.oktatas.hu/firstat.index>)

A kerület ifjúsági munkanélküliségi mutatói kedvezőbbek mind az országos, mind a fővárosi adatoknál és a 2011. évi adatokhoz viszonyítva is javuló tendenciákat mutatnak. Ezek alapján 2021-ben Újbudán a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma 21 fő volt, 1,78 százaléka az összes nyilvántartott álláskeresőnek, továbbá a korosztályba tartozó (0-30 éves) álláskeresők aránya 14,53 százalék volt (amely kedvezőbb az országos 22,07 százalékánál, de 0,5 százalékkal kedvezőtlenebb a budapesti 13,99 százalékánál).

	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (fő)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya	0-30 éves nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	0-30 éves nyilvántartott álláskeresők aránya
2011					
Újbuda	2.535	85	3,35%	458	18,07%
Budapest	42.855	1.856	4,33%	8.397	19,59%
Magyarország	552.308	52.180	9,45%	159.419	28,86%
2016					
Újbuda	1.219	60	4,92%	210	17,23%
Budapest	20.511	1.022	4,98%	3.499	17,06%
Magyarország	273.498	29.904	10,93%	75.659	27,66%
2021					
Újbuda	1.177	21	1,78%	171	14,53%
Budapest	17.865	482	2,70%	2.500	13,99%
Magyarország	238.712	16.600	6,95%	52.682	22,07%

6. táblázat: Ifjúsági munkanélküliség mutatói 2011 - 2021.

(Forrás: KSH)

III. Kerületi ifjúságpolitika eszközei

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata jelenleg nem rendelkezik a helyi ifjúságpolitikát szabályozó stratégiai dokumentummal, azonban egyrészt a közelmúltban számos kezdeményezés indult el a kerületben a fiatalok élethelyzetének javítása érdekében, másrészt az Önkormányzat egyéb hatályos szabályzatai, fejlesztési dokumentumai is tartalmaznak a korosztályt érintő intézkedéseket, célokat. Ezek számbavételére, bemutatására teszünk kísérletet a következő alfejezetben.

Az ifjúsági ügyek az Önkormányzatnál a Köznevelési és Ifjúsági Osztályhoz tartoznak, az ifjúsággal összefüggő feladatok ellátását az osztály vezetője mellett az ott tevékenykedő 1 fő ifjúsági koordinátor, valamint 1 fő ifjúsági ügyintéző támogatja.

Újbuda Önkormányzat Képviselő-testületének³ két, az ifjúságügyi területet érintő tanácsnoka van: az ifjúsági tanácsnok feladatkörébe az ifjúsági civil szervezetekkel és a felsőoktatási intézményekkel, kollégiumokkal, hallgatói érdekképviseleti szervezetekkel kapcsolatos ügyek tartoznak, míg a jövő nemzedék tanácsnoka az általános és középiskolák, ifjúsági szervezetek körében tevékenykedik⁴.

Újbudai Ifjúsági Kör. Újbudán kerületi szintű ifjúsági érdekképviselet, ifjúsági önkormányzat nem működik, szerepét részben a 2022 tavaszán létrehozott Újbudai Ifjúsági Kör látja el. Újbuda Önkormányzata 2022. áprilisában tette közzé felhívását az Ifjúsági Körben való részvételre, amely a 15-30 év közötti, XI. kerületi lakos (saját otthonban, kollégiumban, albérletben), vagy a kerületben tanuló, vagy dolgozó fiatalokat célozta⁵. A kezdeményezés hosszútávú célja az, hogy Újbuda egy olyan közeg, egy olyan közösség legyen, ahol a fiatalok saját értékeiknek megfelelően tölthetik el

³ Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzat Képviselő-testületének 30/2021. (IX. 30.) önkormányzati rendelete a Képviselő-testület és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról. <https://or.njt.hu/eli/v01/735748/r/2021/30> Letöltés dátuma: 2022. november 03.

⁴ <https://kozigazgatas.ujbuda.hu/tanacsnokok>

szabadidejüket és ugyanakkor aktív és a kerületi ifjúsági életet formáló polgárokká is válhatnak. Az Ifjúsági Kör célja szerint a kerülethez szorosan kapcsolódó fiatalok számára biztosít lehetőséget arra, hogy aktívan részt vehessenek a helyi ifjúsági élet alakításában, véleményüket megosztva beleszólhassanak az ifjúságot érintő programok formálásába. Az informális ifjúsági csoport konzultációs és összekötő szerepet is ellátnak: tagjai számára lehetőség nyílik ötleteik és elképzeléseik eljuttatására a kerületi döntéshozók és szakemberek felé; fontos szerepet tölthetnek be kortársaik információval való ellátásában, motiválásában és akár a folyamatokba történő bevonásában.

Középtávú (2-5 éves) célok⁶ az Újbudai Ifjúsági Kör működtetéséhez kapcsolódóan:

- kialakul egy olyan állandó, a kerületi fiatalok számára nyitott és szervezeti tagságot el nem váró csoport, amely rendszeres, az Önkormányzat által jóváhagyott módon, mint hivatalos konzultációs, véleményező és a kerületi események kapcsán megvalósító együttműködő partner tevékenykedik.
- Az Újbudai Ifjúsági Kör teret adva az alulról jövő kezdeményezéseknek, saját tematikus munkacsoportokat működtet, reflektálva a tagok és a kerületi fiatalok által megfogalmazott igényekre, mely alapját képezi egy, különböző érdeklődési köröket és szakterületeket is lefedő hálózatnak és információs csatornának.
- Az Újbudai Ifjúsági Kör hozzájárul a Kerületi Gyermekek- és Ifjúsági Önkormányzat kialakulásához, a kerületi ifjúsági stratégia céljainak eléréséhez, továbbá törekszik arra, hogy a kerületi hatáskörön túlmutatóan tudja képviselni az újbudai fiatalok érdekeit és véleményét. Ennek érdekében az Újbudai Ifjúsági Kör részt vesz a fővárosi és országos szintű konzultációs kezdeményezésekben és proaktív módon csatlakozik az EU ifjúsági párbeszéd folyamatához.
- Az Újbudai Ifjúsági Kör aktív szerepet vállal a kerületi ifjúsági élet és az ifjúsági munka fellendítésében és hozzájárul a Bartók Béla út 29. alatt található Újbudai Ifjúsági Közösségi Tér sikeres működéséhez és a fiatalok eléréséhez, bevonásához.
- Kapcsolatokat épít ki a kerületben működő ifjúsági célú szervezetekkel és intézményekkel csakúgy, mint az országos szintű ifjúsági hálózatokkal (Nemzeti Ifjúsági Tanács, Ifjúsági Szolgáltatók Országos Szövetsége, Eurodesk stb.).
- Az Újbudai Ifjúsági Kör, mint informális csoport már részese lehet hazai és nemzetközi ifjúsági projektek megvalósításának és bizonyos esetekben az Önkormányzattal együttműködve már kedvezményezettként is szerepet kaphat.

Az Újbudai Ifjúsági Kör tagjai az Ifjúsági Keretstratégia, valamint a kapcsolódó, közösségi tervezést támogató ifjúsági véleményfelmérés kialakításában is aktív szerepet vállaltak.

Ifjúsági közösségi terek Újbudán. A jelenleg kialakítás alatt álló Újbudai Ifjúsági Közösségi Tér (Bartók Béla út 29.) mellett dedikáltan a fiataloknak nyújt a kerületben szolgáltatásokat, programokat a Kaptár Ifjúsági Klub, amely 2019 októberében nyílt meg Újbuda Őrmező városrészében. A Neszmélyi út 36. alatt található, tágas terasszal és többfunkciós, modern terekkel rendelkező központ sokféle szabadidős tevékenységnek, csoportos foglalkozásnak ad helyet, elsődlegesen a 10-18 éves korosztályt megcélozva. Az Ifjúsági Klub elsődleges célja⁷, hogy a korosztály tagjai számára

⁵ <https://kozigazgatas.ujbuda.hu/esemeny/sport-es-ifjusagi-palyazatok/palyazati-felhivas-xi-keruleti-fiatalok-reszere-az-ujbudai>

⁶ Forrás: Polgármesteri vezetői értekezlet számára készített összefoglaló az Újbudai Ifjúsági Kör céljairól

⁷ Információk forrása: Szakmai munkaterv 2022. - KözPont Újbudai Kulturális Kft. <https://kozigazgatas.ujbuda.hu/gazdasagi-tarsasagok/kozpont-ujbudai-kulturalis-kft> Letöltés dátuma: 2022. november 06.

biztonságos, elérhető és kulturált kikapcsolódási lehetőségeket nyújtson a tinik sajátos igényeinek megfelelően. A Kaptár lehetőséget nyújt a fiataloknak arra, hogy ott töltsék el szabadidejüket barátaikkal – anélkül, hogy bárki megmondaná nekik, mit tegyenek és hogyan. 2022-ben új szemlélettel igyekeznek nyitni a fiatalok felé, céljuk, hogy megismertessék a klubot a helyi fiatalokkal, ezt az ifjúsági térben letölthető iskolai közösségi szolgálat adta lehetőségek felhasználásával tervezik megvalósítani. A szemléletváltás fontos eleme, hogy – hangsúlyt helyezve a szülői támogató közeg bevonására – 2022-től „megnyitják” az ajtókat a tinédzsereket nevelő családtagok előtt is, hogy megismerjék a közeget, helyet, ahol a fiatalok idejüket töltik. Az ifjúsági klub a célcsoport igényeihez igazodva hétköznap 14-20 óra között van nyitva.

Az Órmezei Kaptár Ifjúsági Klub szolgáltatásainak⁸ kiemelt területe a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése, ennek keretében számos eseményük célozza a helyi ifjúsági közösség építését:

- Társasjáték délutánok (hetente 1 alkalom);
- KapParty (havonta 1 alkalom);
- Szökkenj Szerda (életmódformáló szociális sport- és játéklklub; hetente 1 alkalom);
- Családi Csütörtök (helyi ifjúság családi közösségének építése, játéklklub szervezése; hetente 1 alkalom);
- Filmklubok (hetente 1 alkalom);
- Grill Party, Csocsó bajnokság, Just Dance party, Sit down comedy, Kaptár Fesztivál (évente 1-1 alkalom);
- Tied a zene (Ifjúsági zenei közösségének fejlesztése; évi 8 alkalom).

Az ifjúsági klub mellett a kerületben négy, önkormányzati fenntartásban működő közösségi ház található: az Albertfalvi Községi Ház (Gyékényes u. 45.), a Gazdagréti Községi Ház (Törökugrató u. 9.), a Kelenvölgyi Községi Ház (Budapest, Kardhegy utca 2.) és az Órmezei Községi Ház (Cirmos u. 8.), amelyeket a KözPont Újbudai Kulturális Kft. üzemeltet. A közművelődési alapszolgáltatásokat a kerületben – közművelődési megállapodás keretében -, a KözPont Újbudai Kulturális Kft. látja el, a kultúrát, a kommunikációt, az oktatást, a városmarketinget, tehetséggondozást felölelő feladatai között megjelenik a 18-35 év közötti korosztály megszólítása, a fiatalok bevonása Újbuda kulturális életébe, figyelemmel az ez alatti korosztályok érdeklődésének felkeltésére is⁹.

A fiatalok szabadidős tevékenységeinek strukturálását támogatják az Újbudán elérhető sportközpontok, szabadtéri közösségi terek, amelyeket az Újbuda Sportjáért Közhasznú Nonprofit Kft. üzemeltet.

Újbuda Önkormányzat tulajdonában levő sportlétesítmények:

- Gabányi Sportcsarnok;
- Hunyadi úti Sporttelep;
- Újbuda Sportcentrum;
- Sport 11' Sport és Rendezvényközpont;
- Nyéki Imre Uszoda;
- Érem utcai Sportcsarnok;

⁸ Forrás: Órmezei Kaptár Ifjúsági Klub – Szolgáltatási terv 2022. <https://kozigazgatas.ujbuda.hu/gazdasagi-tarsasagok/kozpont-ujbudai-kulturalis-kft> Letöltés dátuma: 2022. november 06.

⁹ Forrás: Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Kerületi Esélyegyenlőségi Program 2021-2025. 51. oldal

- Csíkihegyek utcai Sportterem.

Az Újbuda Sportjáért Közhasznú Nonprofit Kft. a kerületben több helyen működtet futóköröket és szabadtéri fitnessparkokat is, ezek¹⁰:

- Bikás park futókör és fitness park
- Őrmező Költők parkja fitness park
- Gazdagrét futókör és fitness park
- Feneketlen tavi futókör és fitness park
- Kondorosi úti futókör és fitness park
- Hamzsabégi futókör
- Őrmezei futókör és kondi park
- Szent Adalbert futókör
- Kültéri ping-pong asztal Bikszádi út 8 melletti parkban.

Kamaraerdei Ifjúsági Park. Az alapító Önkormányzat a Kamaraerdei Ifjúsági Park Nonprofit Közhasznú Kft-t az általános iskolák nyári napközis táboroztatása, a társadalom és az egyén kulturális, sport és szabadidős szükségleteinek kielégítése érdekében végzett tevékenysége céljából hozta létre. A közhasznú szerződésben a napközis táboroztatáson kívül közhasznú feladatként a továbbiak kerültek megjelölésre: gyermeknapi rendezvények, a kerület nyugdíjas lakosságának rendezvényei, kerületi tanévnyitó értekezlet, önkormányzati szervek rendezvényei, különböző sportnapok rendezvényeinek lebonyolítása.

A Bartók Béla út és környékének fejlesztésével Újbuda Önkormányzata 2005 óta folyamatosan foglalkozik. Ennek egyik eredménye az Újbuda Kulturális Városközpont (KVK) fejlesztési programja. A KVK program célja egy kulturális főutca létrehozása Újbuda belvárosában, amely nem csak a kerületrész bővülő funkcióira, de az arculatára is hatással van. Részben a program hatására az utóbbi években kiépült a kerület kulturális központja, így jelentős változások történtek a Bartók Béla úton és környékén, ami elsősorban a Szent Gellért tér és Móricz Zsigmond körtér közötti szakaszt, valamint a közvetlenül ide kapcsolódó keresztutcákat érintették. A fiatalok számára a kerületben elérhető szabadidős, kulturális, közösségi lehetőségeket is jelentősen bővíti a program. Az új központ Újbuda és a szomszédos kerületek, sőt a déli agglomerációs települések lakói számára is színvonalas közművelődési, szabadidő-eltöltési lehetőségeket kínál, illetve a kerületbe látogatók, turisták számára új vonzerőt teremt¹¹.

Pályázati programok a fiatalok számára:

Ifjúsági szervezetek és fiatalokkal foglalkozó civil szervezetek, közösségek támogatása. 2022-ben első alkalommal tette közzé Újbuda Önkormányzata a kerületi ifjúsági munka megerősítésének céljával pályázati felhívását ifjúsági szervezetek és fiatalokkal foglalkozó civil szervezetek, közösségek

¹⁰ Forrás: Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Kerületi Esélyegyenlőségi Program 2021-2025. 53. oldal

¹¹ Forrás: <https://kultura.ujbuda.hu/kulturalis-varoskozpont>

számára¹². A pályázat keretében olyan, a fiatalok kezdeményezésére és aktív részvételével zajló programokat támogat az Önkormányzat, amelyek a Bartók Béla út 29. szám alatti ifjúsági közösségi térben valósulnak meg és amelyek a kiemelt témák legalább egyikéhez kapcsolódnak. Kiemelt témák: Aktív állampolgárság – társadalmi részvétel; Esélyegyenlőség – emberi jogok; Nemzetközi lehetőségek, programok – forráslehívás/projektmenedzsment - Európai Unió; Környezetvédelem – fenntarthatóság; Kultúra – kreativitás - szabadidő hasznos eltöltése. A támogatható tevékenységek a közösségi tér területén kivitelezhető, annak adottságait és kapacitását figyelembe vevő, a résztvevők számára ingyenesen elérhető programok. A tervezett tevékenység annak témájához kapcsolódó formális (pl. előadás, információs nap stb.), vagy nemformális (workshop, képzés, interaktív foglalkozás stb.) elemeket tartalmazó tematikus program, mely célcsoportja elsődlegesen a 15-29 éves korosztályból kerül ki. Az előfinanszírozott pályázat keretösszege 2022-ben 2,5 millió Ft.

Ifjúsági vállalkozások támogatása. Újbuda Önkormányzata 2015 óta hirdeti meg pályázatát az innovatív ötleteken és fejlesztéseken alapuló növekedésorientált ifjúsági vállalkozások létrehozására vagy korai fázisú támogatására¹³. A Hallgatói Startup Program pályázaton 35 év alatti, a XI. kerületben campusszal vagy Újbudával együttműködési megállapodással rendelkező felsőoktatási intézményben bármilyen tanulói jogviszonnal rendelkező, vagy a XI. kerületben állandó lakcímmel bíró felsőoktatási hallgatók indulhatnak egyénileg, vagy maximum ötfős csoportban. A pályázat keretösszege évente 4 x 1 millió forint, a pályázat témájára megkötés nincs, azonban a társadalmi elfogadottság fontos bírálati szempont.

Szakkollégiumok támogatása. Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata 2022-ben immár 3 éve hirdeti meg előfinanszírozott pályázatát az egyetemek, főiskolák szakkollégiumai számára – azok szakmai munkájának, folyamatos működésének és fejlesztésének támogatására¹⁴. A pályázati forrás a XI. kerületi székhellyel vagy működési hellyel rendelkező, a nemzeti felsőoktatási kiválóságról szóló 24/2013. (II. 5.) Korm. rendeletnek megfelelően működő, az Oktatási Hivatal által bejegyzett szakkollégiumok számára érhető el, 2022-ben 7 millió Ft keretösszegetben.

Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat. Az Önkormányzat a tanulók felsőoktatási továbbtanulásának segítése érdekében ösztöndíj-kiegészítő támogatást ad a felsőoktatási intézményben tanuló kerületi illetőségű fiataloknak.

Papp László Sportolói Ösztöndíj. Az ösztöndíj célja, hogy segítse a kerületben élő azon sportolók felkészülését és versenyeztetését, akik oktatási intézményben, nappali tagozaton folytatják tanulmányaikat, és sportágukban valamely korosztályos nemzeti válogatott keretnek tagjai. Az ösztöndíj évente legfeljebb húsz fő részére adományozható. Az ösztöndíj tíz hónapra, az iskolaév időtartamára adományozható, havi összege bruttó 20-50 ezer forint/fő.

"Újbuda-Mecénás" pályakezdő ösztöndíj. Az ösztöndíj célja, hogy segítse a kerületben élő művészek alkotómunkáját, művészi fejlődését és támogatást nyújtsanak színvonalas művek létrehozásához, fiatal művészek pályakezdéséhez. A pályakezdő ösztöndíj annak adományozható, aki a pályázati kiírás

¹² <https://kozigazgas.ujbuda.hu/esemeny/sport-es-ifjusagi-palyazatok/palyazat-ifjusagi-szervezetek-es-fiatalokkal-foglako-ko-civil>

¹³ <https://www.ujbuda.hu/ujbuda/ujbudai-hallgatoi-startup-palyazat-2019>

¹⁴ <https://kozigazgas.ujbuda.hu/sport-es-ifjusagi-palyazatok>

közzétételekor a 35. életévét nem töltötte be, és már önálló művészeti tevékenységet tud bemutatni. Az ösztöndíj 1-12 havi időtartamra adományozható.

Fiatalok az önkormányzat egyéb stratégiáiban, koncepcióiban:

Budapest XI. kerület Újbuda Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2027.

Az ITS 8 stratégiai célt határoz meg, amelyek közül az ifjúsági célú fejlesztések kiemelten a másodikhoz, az „Élhető és értékőrző környezet a városrészekben, erős helyi közösségekkel” és a harmadik, „Szociális biztonság és gondoskodás adekvát szolgáltatásokkal” célhoz kapcsolódnak. Megjelennek emellett a hetedik, „Szolgáltató Városháza” stratégiai célnál.

Kapcsolódó operatív célok (2. stratégiai cél): 2.1. közösségi terek fejlesztése és hozzáférés javítása (kulturális, sport és szabadidős intézmények, valamint közterek); 2.2 közösség- és identitásépítő programok megvalósítása (kulturális, ifjúsági, sport, közösségi programok megvalósítása, illetve az alulról jövő kezdeményezések támogatása (közösségi tér kedvezményes vagy ingyenes biztosításával, finanszírozással, pályázatokkal)

Kapcsolódó operatív célok (3. stratégiai cél): 3.3. proaktív önkormányzati szerepvállalás az ifjúságpolitika terén. Leírás: Az önkormányzat elindította az érintett célcsoport bevonásával az ifjúságpolitikai stratégia kialakítását, amelynek célja egyrészt a fiatalok kerületi közügyekbe, tervezésbe való aktív bevonása a jövőben, másrészt kifejezetten azoknak az eszközöknek és programoknak az azonosítása, amelyek a fiatalok hasznos szabadidő eltöltését és helyi kötődését támogatja. Beavatkozási területek: Ifjúsági stratégia kidolgozása a célcsoport bevonásával, ennek alapján az eszközök meghatározása: ifjúsági közösségek működését támogató eszközök, kezdeményezések támogatása; fiatalokat érintő stratégiai fejlesztési kérdésekben strukturált bevonás, ifjúsági közösségek megalakulásának és működésének elősegítése, helyi ifjúsági kezdeményezések támogatása.

Kapcsolódó operatív célok (7. stratégiai cél): 7.2. együttműködésen alapuló városfejlesztés. Beavatkozási területek: közösségi tervezés alkalmazásának, eszközeinek kiterjesztése; a közösségi ügyekben való részvételt és átláthatóságot támogató kommunikáció és információ-megosztás; együttműködésen és az érintettek bevonásán alapuló szolgáltatás-fejlesztés, kerületi gyermek és ifjúsági önkormányzat felállítása és működtetése; alulról jövő kezdeményezéseket támogató pályázati keretek működtetése.

Az Újbuda 2027 ITS-ben az ifjúsági terület nem csupán a célstruktúrában, hanem az önkormányzat által tervezett projektek között is megjelenik: az ifjúsági program K.8. azonosítóval rendelkezik. A projekt célja: egyrészt a fiatalok hasznos szabadidő eltöltését, az aktív társadalmi részvételüket és bevonásukat támogató kezdeményezések és programok kialakítása és támogatása; a helyi szintű ifjúsági munka és szolgáltatások fejlesztése; ifjúsági közösségek, megalakulásának és működésének elősegítése; helyi ifjúsági kezdeményezések támogatása; másrészt az ifjúsági közösségi terek hálózatos kialakítása, fejlesztése (részben a H.4 projekthez kapcsolódóan). Partnerek: a kerülethez kötődő, itt élő, tanuló vagy dolgozó 15-29 közötti fiatalok (célcsoport), valamint szervezeteik, továbbá ifjúsággal foglalkozó szakemberek és szervezetek és intézmények, társadalmi vállalkozások.

A K.9. azonosítójú projekt (Önkormányzati bérlakás program) a fiatalok lakhatásának fejlesztésére vonatkozóan tartalmazza pilot jelleggel az új, célcsoport-orientált lakhatási modellek elindítása (senior és fiatalok megfizethető lakhatásának biztosítása).

A már hivatkozott H.4. projekt a kulturális, sport és rekreációs funkciók fejlesztését célozza, ebben jelenik meg – a közösségi házak felújításán túl – az Újbudai Ifjúsági Közösségi Tér (Bartók Béla út 29.)

tartalomfejlesztése is.

Újbuda Önkormányzata 2020-2024. időszakra szóló gazdasági programja

A gazdasági program stratégiai javaslatként fogalmazta meg a 60+ és 50+ programok mintájára létrehozandó ifjúsági (25-) programot - amely a tanulók és fiatal pályakezdők támogatását célozza meg különböző formákban -, és az elvándorlás visszafogását, a fiatal családok vonzását.

Helyi Esélyegyenlőségi Program 2023-2027

A Program 5 célcsoporttal foglalkozik, melyek közül a fiatalok helyzete a gyermekek, a nők, és a mélyszegénységben élők és romák célcsoportoknál jelenik meg jellemzően, az alábbi problémák detektálásával: :

- sok jó képességű roma fiatal morzsolódik le az iskolarendszerekből a szociokulturális hátrányok ledolgozását segítő, célzott iskolai felzárkóztató programok és a hátrányokat kompenzáló eszközök hiánya miatt (pl.: ösztöndíjprogramok, tanoda stb.);
- a fővárosban élő roma fiatalok jelentős része elszakadt kulturális identitásától, a roma kultúra hagyományaitól. Kevés az olyan szervezett program, amely a roma kultúra értékeivel, hagyományaival, szokásaival megismertetné őket;
- a (főleg) hátrányos helyzetű fiatalok a prevenció és tájékoztató szolgáltatások hiányosságai miatt is gyakran nem rendelkeznek alapvető testi, egészségügyi, szexuális ismeretekkel. Ezért kiemelten veszélyeztetettek a szexuális úton terjedő- és a szenvedélybetegségek, valamint az egészségtelen párkapcsolati minták átvétele által;
- általános trend a családi kapcsolatok lazulása, a családon belüli kommunikáció gyengülése, amelynek következtében a családok megtartó ereje csökken;
- a gyermekek, fiatalok számos környezeti hatásnak és sok bizonytalanságnak vannak kitéve a párkapcsolatok kialakításának, valamint a szexualitás területén. Javasolt a szexedukációt célzó programok kidolgozása a kerületi fiatalok részére, amelyet széles körben hozzáférhetővé kell tenni a célcsoport számára;
- A drogfogyasztás a mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlőségi célcsoportját is érinti, ezen belül is főként a fiatalokat, fiatal felnőtteket. A fiatalok az általános és középiskolákban találkoznak drogprevencióval;
- a 14 év feletti gyermekeket ellátó, számukra szolgáltatást nyújtó intézmények és szervezetek közötti együttműködés nem elég szoros;
- a gyermekek különösen ki vannak téve az online zaklatás veszélyének. Az online tér az iskolai bullying egyik legmeghatározóbb területévé válik;
- a fiatalok esetében megfigyelhető egyfajta bizonytalanság a továbbtanulással kapcsolatban. Fontos, hogy a gyerekek és fiatalok reális képet kapjanak arról, hogy az egyes végzettségek milyen elhelyezkedési lehetőségeket adhatnak számukra, illetve, hogy a tágabb környezet kiemelten segítse azokat a fiatalokat, akik a családjuktól, szűk környezetüktől valamilyen oknál fogva nem tudnak információhoz, támogatáshoz jutni a továbbtanulás kérdésével kapcsolatban.

A Programhoz kapcsolódó beavatkozási terv intézkedései:

- Veszélyeztetett fiatalokat saját környezetükben elérő prevenció utcai szolgáltatások (Újbudai Humán Szolgáltató Központ);
- A gyermekek és fiatalok kreativitását, problémamegoldását, az önismeretet és együttműködési képességet fejlesztő programok megvalósítása (Központ Kft.).

Újbuda Önkormányzata Lakásgazdálkodási koncepció 2021-2025.

Az önkormányzati lakásgazdálkodás fontos tartalmi eleme a fiatalok lakáshoz jutásának támogatása.

Újbuda Önkormányzata 2002-ben pályázati támogatással, a Széchenyi terv keretében felépítette a Budapest XI. kerület Albertfalva u. 4. szám alatti ingatlan, amelyben 50 db lakást alakított ki, majd 2005-ben saját forrásból 6 db lakás került felépítésre, közülük 3 db akadálymentesített, illetve mozgáskorlátozottak számára is lakhatásra alkalmas. 2003-ban, szintén a Széchenyi terv keretében épült fel a Budapest XI. kerület Fehérvári út 182-190/B. szám alatti ingatlan (Fecskeház), amelyben 90 db lakás került kialakításra.

A lakások bérlésére az Önkormányzat pályázati rendszert működtet. A Fecskeház esetében kifejezetten a 35. életévüket be nem töltött házaspárok vagy élettársi kapcsolatban álló, újbudai illetőségű (állandó vagy ideiglenes lakcímmel rendelkező) fiatalok pályázhatnak. A bérbeadás csak 5 éves határozott időre történhet, mely egy esetben meghosszabbítható. Az évente, az üres bérleményre kiírt pályázati felhívásra reagálva általában 7 – 8 szoros túljelentkezés van pályázatok benyújtásakor.

A pályázati rendszer fenntartása mellett a koncepció javaslatot tesz a fiatal házások és családok kerületben történő letelepedésének támogatása érdekében az önkormányzati tulajdonú lakások költségelven történő bérbeadására is

Budapest Főváros XI. Kerület klímastartégiája 2020-2050

A Klímastratégia az önkormányzatunkat érintő, klímaváltozással kapcsolatos kihívásokat 3 nagy területen azonosítja. A gázok kibocsátásának csökkentése és az új helyzetekhez való adaptáció mellett a lakosság klímatudatos szemléletének, életmódjának erősítése szerepel a fő kihívások között. A dokumentum ezzel a 3 ponttal összhangban alakította ki célrendszerét is, melyben önálló célként jelennek meg a szemléletformálási, klímatudatossági célkitűzések, azon belül pedig az ifjúsági korosztály számára különösen releváns, a lakosság klímaváltozással kapcsolatos ismereteinek bővítését és cselekvési lehetőségeinek megismertetését kiemelő pont.

A Klímastratégia célkitűzése szerint a lakosság elérésére ismeretátadási, szemléletformálási céllal számos bevált gyakorlat működik a kerületben, és további módokat lehetséges még kihasználni. Az oktatási, nevelési intézmények pedagógusai kiemelt csoportot alkotnak, mert ők a gyermekek, fiatalok érzékenyítése szempontjából meghatározó szereplők. A korosztályok szerinti megoszlás mellett fontos a korosztályokon keresztüli elérés (pl. kisgyerekes szülők/nagyszülők elérése a kisgyermeken keresztül). Az interjúk során a legnehezebben elérhetőkként sokszor megemlítésre került a 25 és 60 év közötti korcsoport, így például a lakossági oldalról a társasházak, lakóközösségek megszólításával ők is érdekeltté válhatnak.

Kerületi Környezetvédelmi Program 2021-2026 Újbuda

Újbuda 2021-2026 időszakra szóló kerületi környezetvédelmi programja egy olyan települési környezetvédelmi program, amelyet Újbuda Önkormányzata kötelező önkormányzati feladatként a környezeti elemek védelme, környezeti állapotának javítása céljából, a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében dolgoz ki a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényben (a továbbiakban: Kvt.) meghatározott követelményeknek megfelelően.

A program a Klímastratégiával összhangban fontos feladatként határozza meg a lakossági szemléletformálás kérdését és nagy hangsúlyt fektet a környezeti nevelés fontosságára. Ezen intézkedések alapvetően a bölcsődei és óvodai korosztályt célozzák, de a partnerség bővítésének lehetőségét tartalmazza a dokumentum.

B. IFJÚSÁGI STRATÉGIÁT TÁMOGATÓ ÚJBUDAI KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS EREDMÉNYEI

Az Újbudai Ifjúsági Keretstratégia és a kérdőíves felmérés célcsoportját az Újbudán élő, illetve az itt tanuló, szabadidejüket rendszeresen itt töltő 15-29 év közötti fiatalok alkották.

A felmérés célja az érintett fiatalok véleményének, javaslatainak összegyűjtése volt a készülő stratégia megalapozása érdekében. A kutatás nem reprezentatív, a kérdőív a fiatalok bevonásának eszközéül szolgált a stratégiatervezési folyamatba.

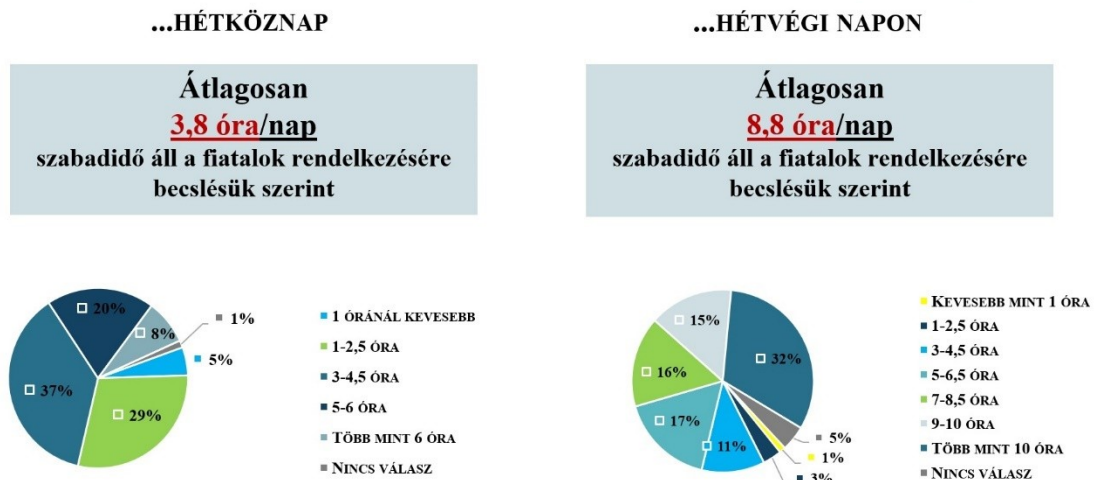
A kérdőív tematikájának, tartalmának kialakítása az Önkormányzat munkatársainak bevonásával valósult meg; fókuszában a fiatalok szabadidő-eltöltése, közösségi aktivitása, a részvétel lehetőségei, valamint az elérhető és hiányzó ifjúsági szolgáltatások, programok felmérése állt. A kérdőív összesen 35 - 30 zárt és 5 nyitott - kérdésből állt, kitöltése 15-20 percet vett igénybe.

Az adatfelvétel 2022. december 22. és 2023. január 13. között zajlott online kérdőíves lekérdezéssel. A kérdőív terjesztését, megosztását a kerületi önkormányzat munkatársai végezték. Az érdeklődő fiatalok az online kérdőívet önkéntesen, névtelenül tölthették ki.

A FIATALOK SZABADIDEJE

A felmérés központi témáját jelentette a fiatalok rendelkezésére álló szabadidejének, valamint az szabadidő-eltöltés helyszíneinek vizsgálata, hiszen az ifjúsági stratégia tartalmának szempontjából meghatározó, milyen igények és keretek adóttak a szabadidő minőségi eltöltése vonatkozásában.

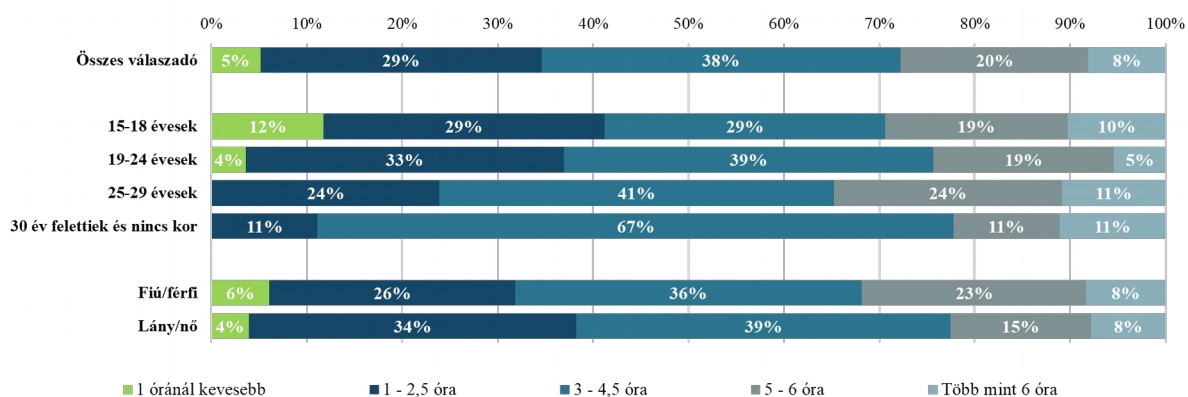
MENNYI SZABADIDŐVEL RENDELKEZEL EGY ÁTLAGOS.....? (N=237)

7. ábra: Rendelkezésre álló szabadidő mennyisége

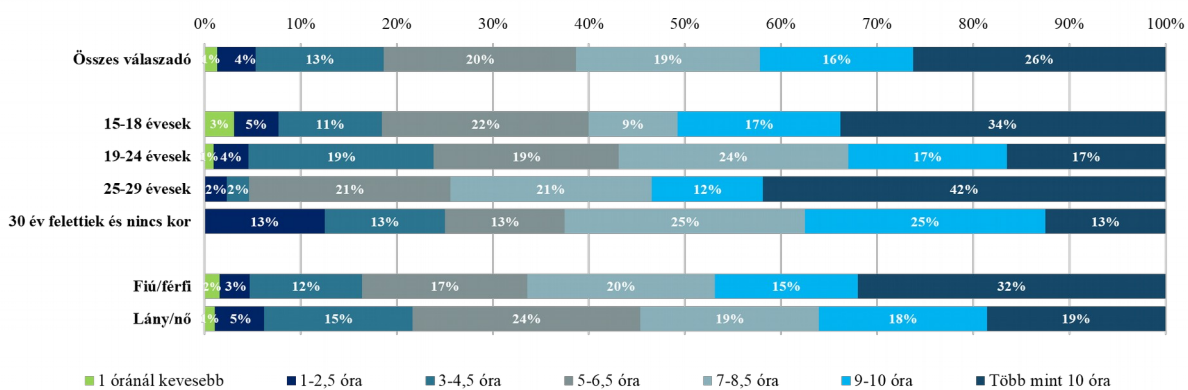
A kérdőívet kitöltő fiatalok hétköznap átlagosan 3,8 óra szabadidővel gazdálkodnak, legtöbbször 3-4,5 óra (37%) és 1-2,5 óra (29%) közötti időmennyiséggel.

Hétfői napokon ez a szabadidő-keret jelentősen növekszik, becslésük szerint átlagosan 8,8 órát fordíthatnak szabadidős tevékenységekre. Közel harmaduk 10 órát meghaladó szabadidővel rendelkezik.

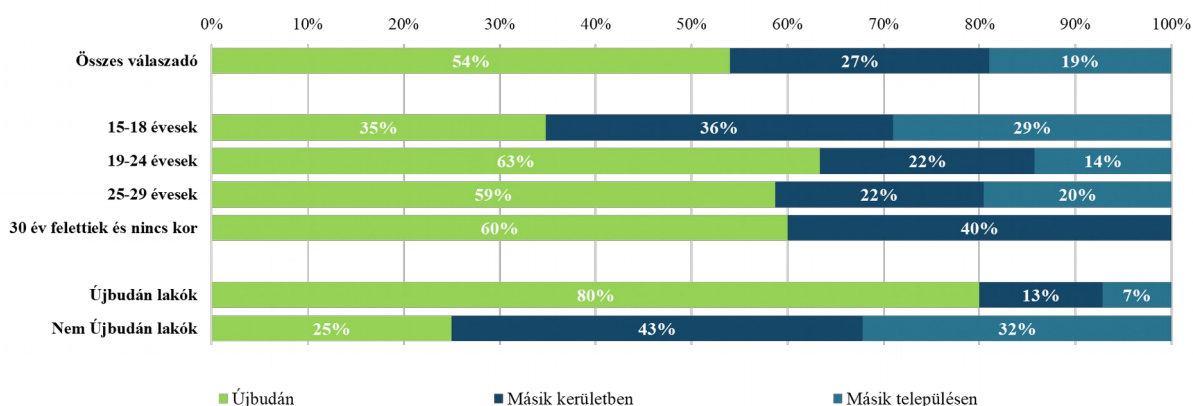
8. ábra: Szabadidő mennyisége hétköznap (N=234)

A fiúk és a 25-29 éves korosztályba tartozó fiatalok valamivel több szabadidővel rendelkeznek hétköznap, mint a lányok és 19-24 éves korosztály tagjai.

9. ábra: Szabadidő mennyisége hétvégi napon (N=225)

A rendelkezésre álló, fiatalok által becsült szabadidő mennyisége a korcsoportokat és a nemeket tekintve hasonlóan alakul hétvégi napokon is: a fiúk és a 25-29 évesek több szabadidővel gazdálkodhatnak a lányoknál és a fiatalabb korosztályba tartozóknál.

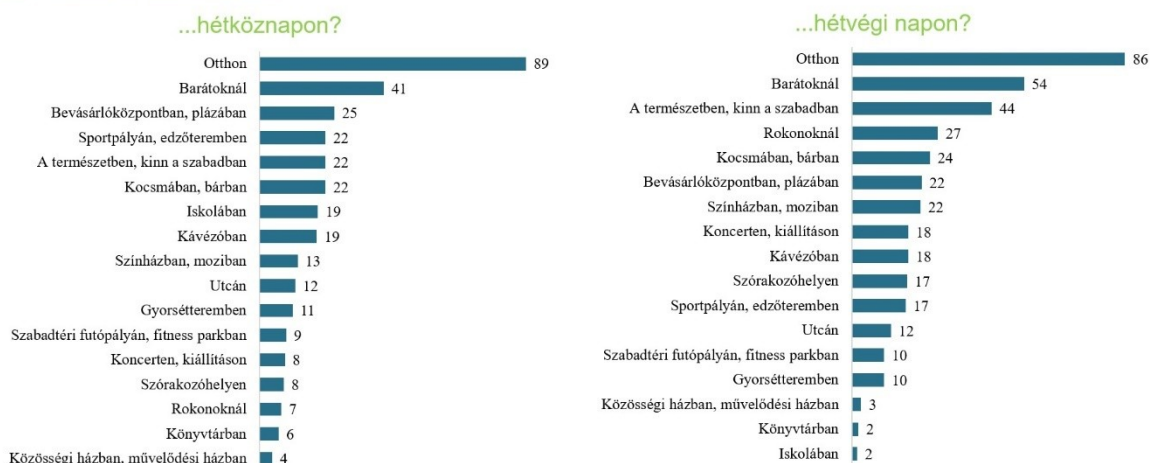

10. ábra: Hol töltöd leggyakrabban a szabadidőd? (N=237)

A válaszadó fiatalok több mint fele jellemzően Újbudán tölti szabadidejét; különösen jellemző ez az Újbudán lakók esetében – 80%-uk választja szabadidős tevékenységei helyszínéül a kerületet; míg a nem Újbudán lakók esetében ez az arány lényegesen kisebb, csupán minden negyedik fiatal tölti itt szabadidejét.

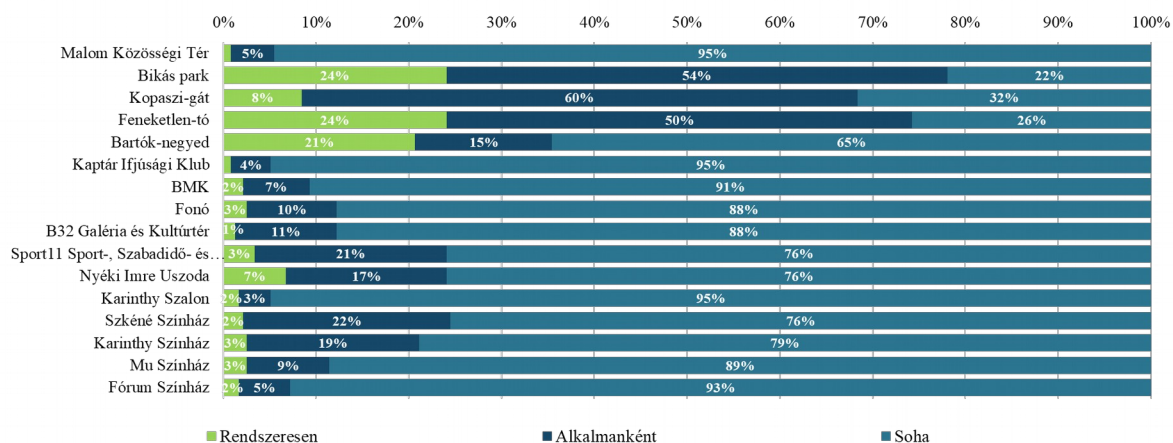
HOL TÖLTÖD A SZABADIDŐD LEGGYAKRABAN EGY ÁTLAGOS... (N=237, %)

TÖBB VÁLASZ IS LEHETSÉGES

11. ábra: Szabadidő-eltöltés leggyakoribb helyszínei

A kérdőívet kitöltő fiatalok – függetlenül attól, hogy hétköznap vagy hétvége van-, jellemzően otthon vagy barátaiknál töltik szabadidejüket. Hétköznap gyakoribb szabadidős helyszín egy-egy bevásárlóközpont, az edzőterem és az iskola is, míg hétvégenként gyakrabban jut lehetőség a szabadtéri, természetközeli szabadidő-eltöltésre és a rokonok felkeresésére.

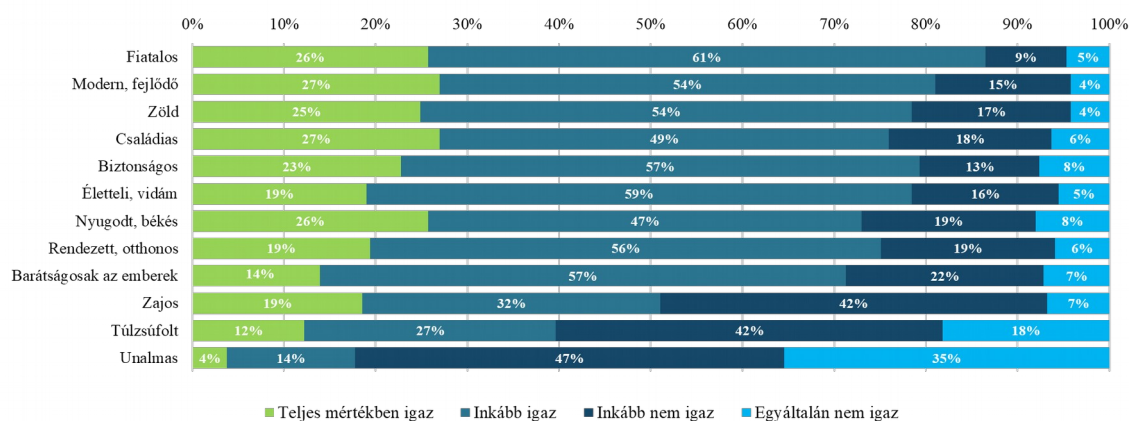

12. ábra: Milyen gyakran látogatod az alábbi szabadidős helyeket? (N=237)

Az Újbudán található szabadidős helyszínek fiatalok általi látogatottságát tekintve a rendszeresen látogatott szabad terek közé tartozik a Bikás park, a Feneketlen-tó és környék, valamint a Kopaszi-gát. Kisebb látogatottságú a válaszadó körében a Bartók-negyed, ugyanakkor szinte soha nem keresik fel az Kaptár Ifjúsági Klubot és a Karinthy Szalont, a Fórum Színházat. Csupán minden negyedik fiatal jelölte, hogy rendszeresen vagy alkalmanként látogatja a megadott sportlétesítményeket, a Nyéki Imre Uszodát és a Sport11 Szabadidős Központot.

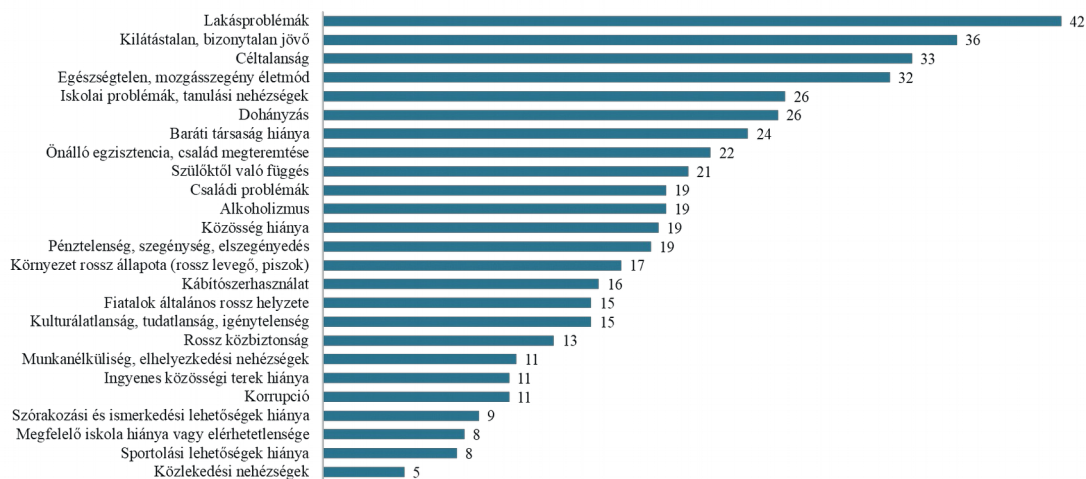
ÚJBUDA ÉS A FIATALOK

A kérdőív következő blokkjában arra voltunk kíváncsiak, hogy milyennek látják a fiatalok Újbudát, hogyan értékelik azokat a lehetőségeket, programokat, amelyeket a kerület nyújt a fiatalok számára. Ezen túl felmértük azt is, hogy milyen problémák, nehézségek befolyásolják a fiatalok mindennapjait, hogyan néz ki az itt lakó és tanuló fiatalok problématérképe.

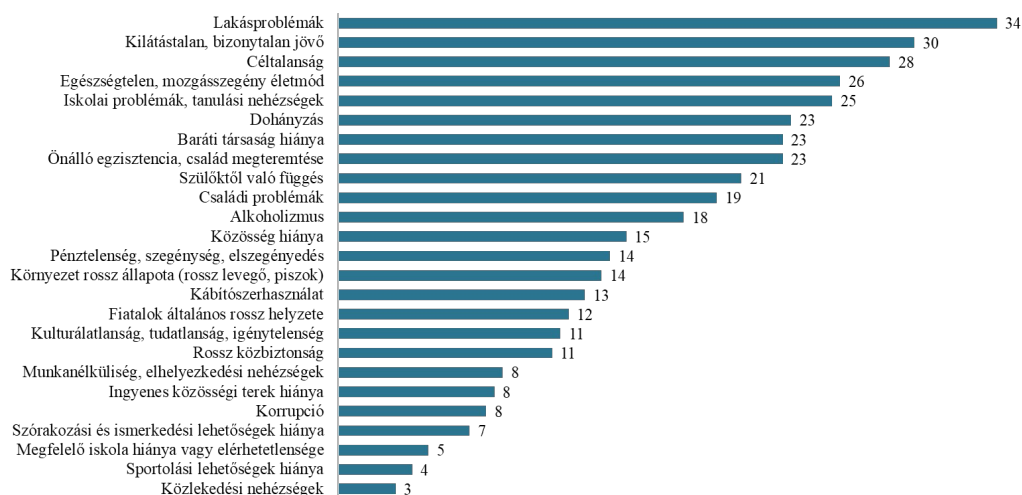
13. ábra: Szerinted mennyire igazak az alábbiak Újbudára? (N=237)

A válaszadó fiatalok Újbudát elsősorban fiatalos, modern, zöld kerületnek látják, amelyhez társul a biztonságosság és a családivertés érzete is. Kevésbé érzik jellemzőnek rá, hogy unalmas és túlzsúfolt lenne.

14. ábra: Szerinted mik tartoznak ma a fővárosi fiatalok legnagyobb problémái közé? (N=237, %) Több válasz is lehetséges

A válaszadó fiatalok 42%-a a fővárosi fiatalok legnagyobb problémájaként a lakásproblémákat jelölte, amelyet a 2020-as nagymintás országos ifjúságkutatás során a 15-29 éves fiatalok legégetőbb problémájaként szereplő „Kilátástalan, bizonytalan jövő” követ.

15. ábra: És szerinted mik tartoznak ma a kerületi, az újbudai fiatalok legnagyobb problémái közé? (N=237, %) Több válasz is lehetséges

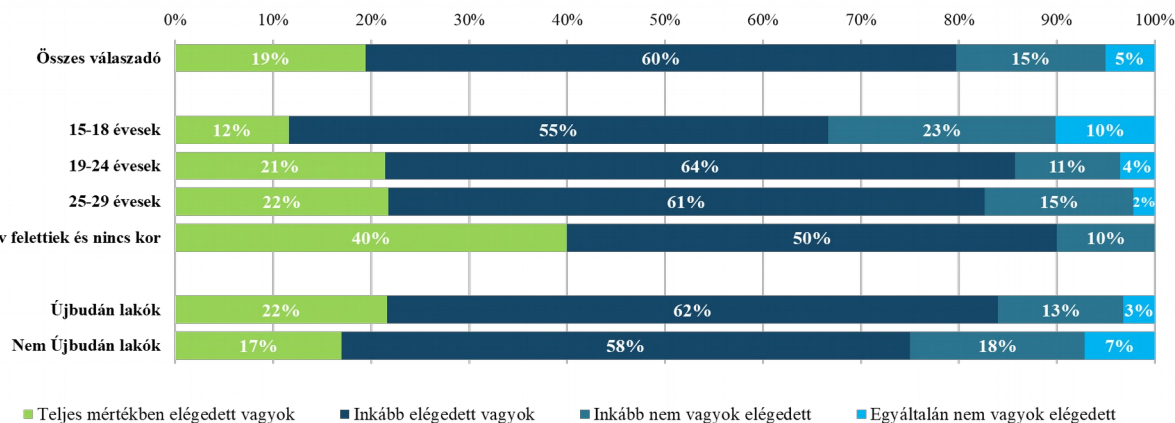
Az újbudai fiatalok legégetőbb problémájaként a válaszadók szintén a lakásproblémákat jelölték: ezt több mint harmaduk, 34 százalék választotta. Ennél a kérdésnél is a kilátástalan, bizonytalan jövő és a céltalanság jelennek meg ezt követően, amely két problémakör mindhárom korcsoportban hangsúlyos szerepet kapott a legégetőbbnek ítélt 6 probléma között.

	15-18 évesek		19-24 évesek		25-29 évesek	
	N=69		N=112		N=46	
1.	Iskolai problémák, tanulási nehézségek	36,2%	Lakásproblémák	37,5%	Lakásproblémák	58,7%
2.	Baráti társaság hiánya	27,5%	Céltalanság	34,8%	Kilátástalan, bizonytalan jövő	50,0%
3.	Dohányzás	27,5%	Egészségtelen, mozgásszegény életmód	29,5%	Egészségtelen, mozgásszegény életmód	32,6%
4.	Céltalanság	24,6%	Önálló egzisztencia, család megteremtése	27,7%	Önálló egzisztencia, család megteremtése	30,4%
5.	Családi problémák	24,6%	Iskolai problémák, tanulási nehézségek	26,8%	Szülőktől való függés	26,1%
6.	Kilátástalan, bizonytalan jövő	23,2%	Kilátástalan, bizonytalan jövő	26,8%	Céltalanság	19,6%

16. ábra: Ifjúsági problématerkép korcsoportonként – legégetőbb problémák (korcsoporton belüli említés gyakorisága, több válasz is lehetséges)

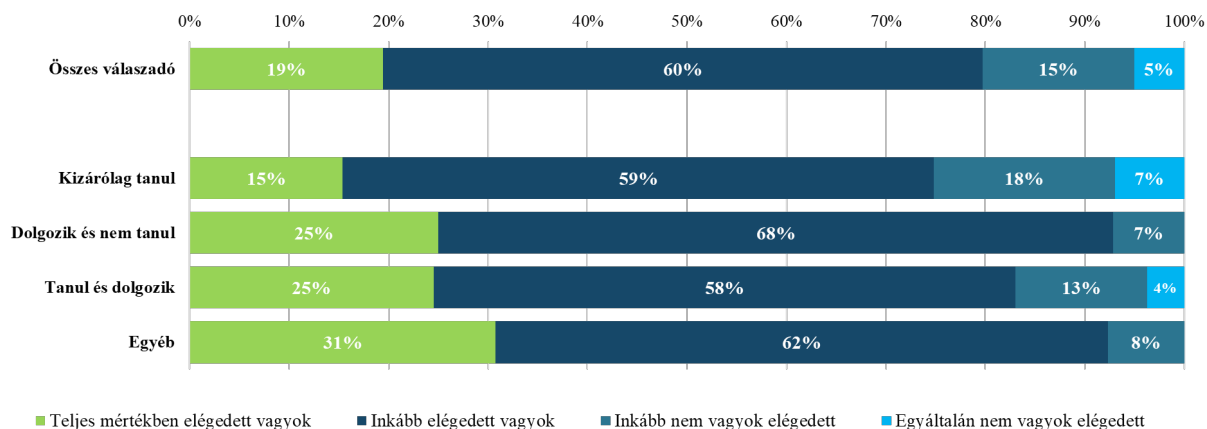
A felmérésben résztvevő 15-18 éves fiatalok szerint az újbudai fiatalok legégetőbb problémái az iskolai nehézségekhez és a baráti társaság hiányához, illetve a dohányzáshoz kapcsolódnak. A 19-24 és a 25-29 éves korcsoportokba tartozók legnagyobb arányban a lakásproblémákat jelölték, továbbá ezekben a korcsoportokban – a korábban említettekén túl –, hangsúlyosabban jelenik meg az egészségtelen, mozgásszegény életmód és az önálló egzisztencia megteremtésének nehézsége is.

A személyes problémák körében a fenti kategóriákon túl megjelent a túlterheltség, az időhiány, az aktuális oktatási helyzet, a magas infláció miatti megélhetési nehézségek és a hajléktalanok problémaköre is.

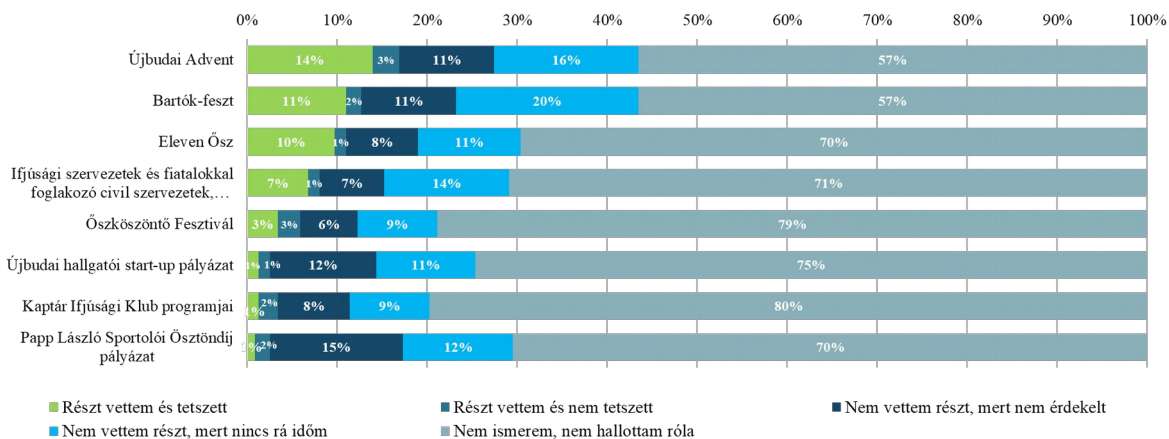
17. ábra: Összességében mennyire vagy elégedett a fiatalok lehetőségeivel Újbudán? I. (N=237)

A felmérésben résztvevő fiatalok alapvetően inkább elégedettek a fiatalok lehetőségeivel a kerületben. A legkevésbé elégedettek a legfiatalabb korcsoportba tartozók, míg a legelégedettebbnek a kérdőív kitöltésében legaktívabb korosztály tagjai, a 19-24 évesek bizonyultak. Az Újbudán lakók átlagos elégedettsége meghaladja a nem Újbudán lakó válaszadó fiatalokét.

18. ábra: Összességében mennyire vagy elégedett a fiatalok lehetőségeivel Újbudán? II. (N=237)

A fiatalok lehetőségeivel való elégedettséget a gazdasági aktivitás dimenziójában tekintve azt láthatjuk, hogy a dolgozó és már nem tanuló válaszadó fiatalok elégedettsége magasabb, míg legkevésbé a kizárólag tanulmányokat folytató fiatalok elégedettek.

19. ábra: Ismered az alábbi ifjúsági lehetőségeket, szabadidős programokat Újbudán? (N=237)

A vizsgált programok közül a válaszadó fiatalok legnagyobb arányban az Újbudai Advent és a Bartók-feszt rendezvényeket ismerték, a részvételi arány is ezek esetében volt a legmagasabb. A kifejezetten a fiataloknak szóló lehetőségek közül a legtöbben az ifjúsági szervezeteknek szóló pályázaton vettek részt, ugyanakkor jól látható, hogy a felsorolt programok kevésbé ismertek a fiatalok körében.

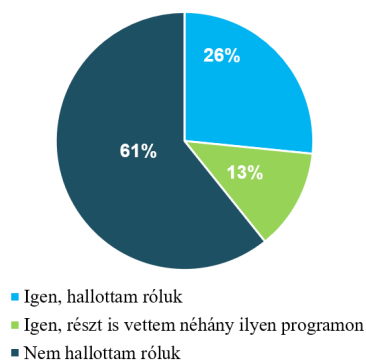
20. ábra: Mi az az ifjúsági program, lehetőség, ami Újbudán nincs, de jó lenne, ha lenne?

A fiatalok számos, szabadidejük minőségi eltöltésével kapcsolatos igényüket jelezték a kérdőívben. A beérkezett igények, javaslatok négy nagy tematikába sorolhatóak: legtöbbször valamilyen közösségi eseményt, nagyrendezvényeket igényelnek (jellemzően fesztiválokat, garázsvásárt, kerület napját – amolyan falunapot, koncerteket), ezt követik a tematikus programok (pl. közéleti klub, pályaorientációs előadások, kirándulások, természetjáró csoport, pénzügyi tanácsadás) és a sporttal kapcsolatos lehetőségek széles öleletára (nyári mini olimpia, jóga stb.). A szabadidős terek körében fogalmazódott meg a szabadtéri (autós) mozi, a közösségi ház fiataloknak, több kültéri pad iránti igény. Az elemzés végén a kérdésre adott válaszokat tételesen ismertetjük.

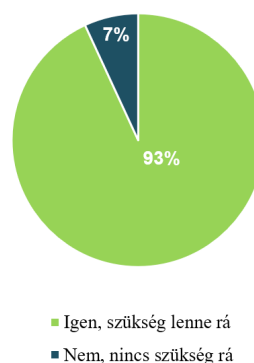
KÖZÖSSÉGI AKTIVITÁS, RÉSZVÉTEL

Az ifjúsági kérdőív záró részében a fiatalok közösségi részvételével foglalkoztunk mélyebben: felmértük azt, hogy milyen motivációból vesznek részt a fiatalok a közösségi tevékenységekben, hogyan értékelik saját és kortásaik közösségi aktivitását, igénylik-e a véleménynyilvánítás lehetőségét, ötleteik és javaslataik megfogalmazását, megosztását a kerület döntéshozói felé.

Van-e tudomásod arról, hogy az elmúlt években rendeztek-e fiataloknak szóló közösségi programokat Újbudán?

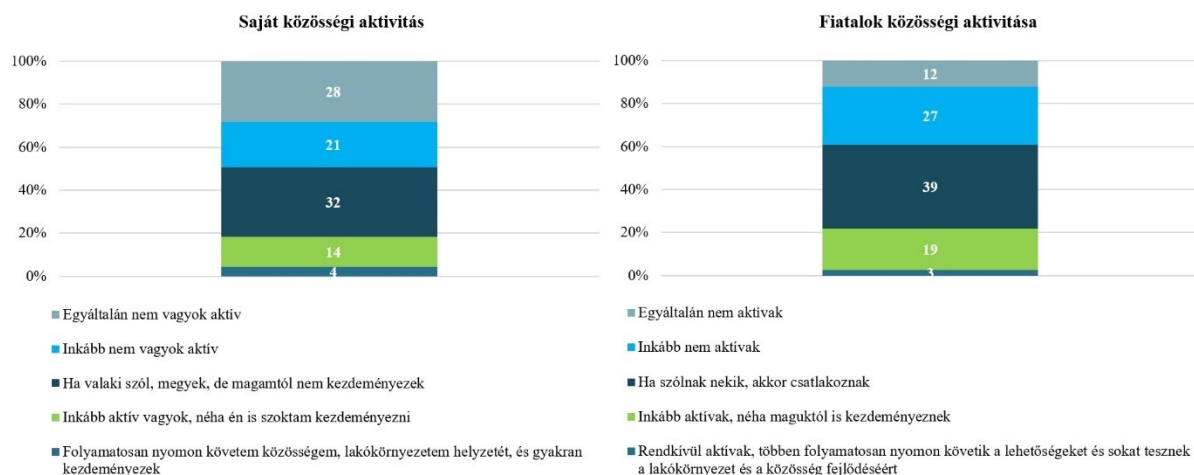

Szerinted szükség van-e arra, hogy több közösségi esemény, helyi kötődést erősítő program legyen Újbudán?

21. ábra: Közösségi programok iránti igény (N=237)

A válaszadó fiatalok jelentős többsége, 93%-a gondolja úgy, hogy Újbudán több közösségi eseményre, programra lenne szükség, 13%-uk részt is vett korábban már ilyen jellegű programon.

22. ábra: Közösségi aktivitás értékelése

A válaszadó fiatalok kevesebb mint ötöde (18%) gondolja úgy, hogy valamilyen mértékben aktív a helyi, újbudai közösségi életben. Harmaduk szerint jellemző saját magára, hogy mások kezdeményezésére, invitálására bevonható a közösségi tevékenységekbe, ugyanakkor közel ennyien értékelik úgy, hogy egyáltalán nem aktívak. A felmérésben résztvevő fiatalok kortársaik közösségi aktivitását valamivel kedvezőbbnek ítélik, mint a saját aktivitásukat.

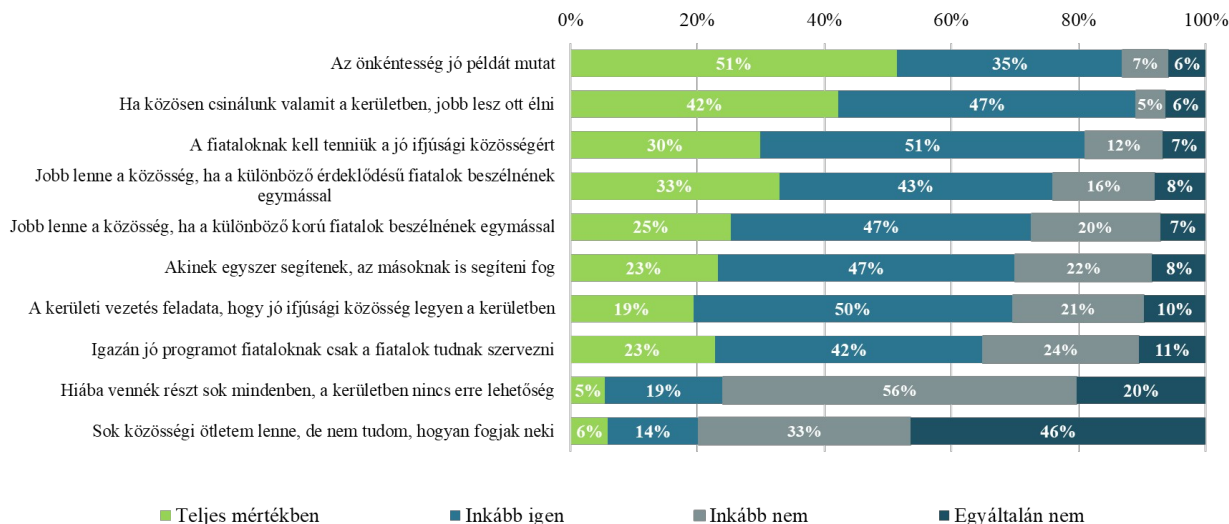
23. ábra: Szerinted miért jó részt venni a helyi közösségi tevékenységekben? (N=237)

A fiatalok számára az új kapcsolatok lehetősége és a másokkal való együttcselekvés azok a fő motiváló tényezők, amelyek ösztönzik őket a közösségi tevékenységekben való részvételre. Legkevésbé a munkatapasztalatok szerzése motiválja a fiatalokat a közösségi cselekvésben.

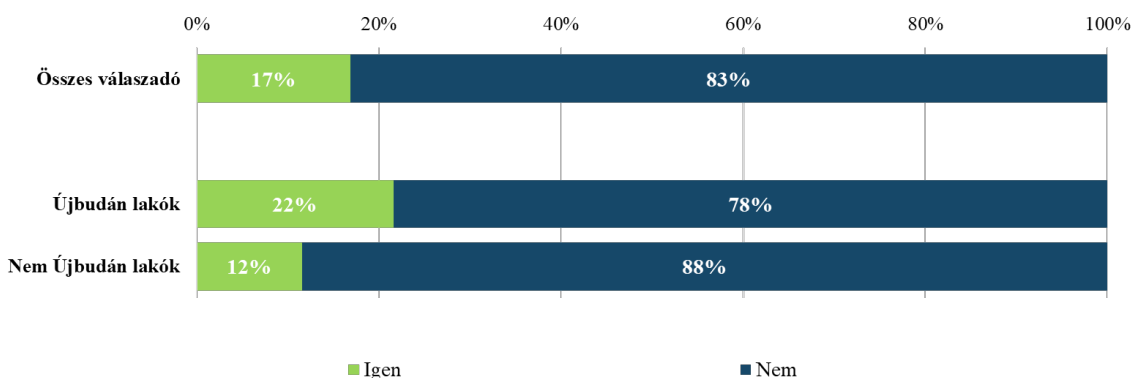
24. ábra: Milyen témakörrel kapcsolatos tevékenységet végeznél szívesen, mi érdekelne a leginkább, amire jelenleg nincs módod Újbudán? (N=54 válasz)

A felmérésben résztvevő fiatalok érdeklődési köre rendkívül színes, ahogyan az őket érdeklő témakörök csoportosításából is látható: legtöbbször sporttal, tánccal, csoportos közösségi eseményekkel és a zenei, kulturális területtel foglalkoznának szívesen, de ugyanígy megjelent a válaszok között a környezetvédelem, közélet, tudomány tematikája is.

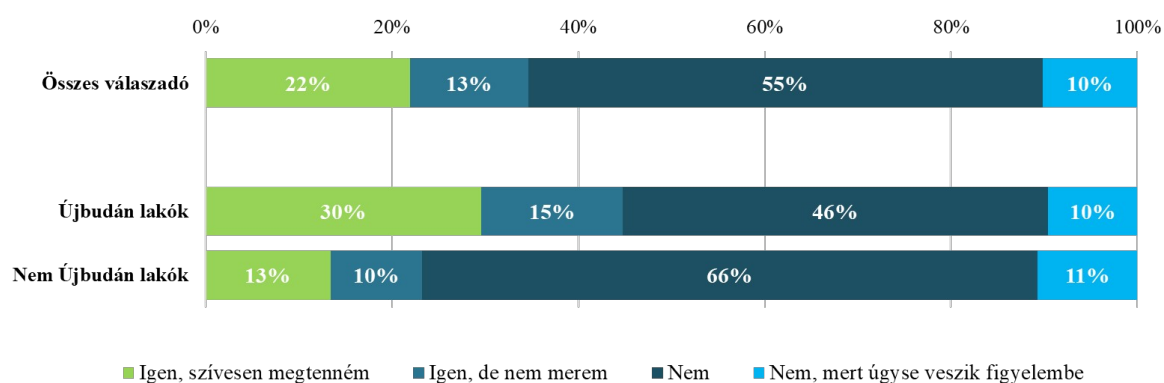
25. ábra: Közösségi tevékenységekkel kapcsolatos attitűdök – Mennyire értesz egyet az alábbi állításokkal? (N=237)

A válaszadó fiatalok többsége valamilyen mértékben egyet ért azzal, hogy ha közösen tevékenykednek a kerület érdekében, azáltal jobb lesz ott élni. A jó ifjúsági közösség kialakításában mind a fiataloknak, mind a kerületi vezetésnek szerepe van véleményük szerint, kétharmaduk gondolja úgy valamilyen mértékben, hogy igazán jó ifjúsági programokat csak a fiatalok tudnak szervezni.

26. ábra: Tagja vagy-e bármilyen közösségi oldalon olyan csoportnak, amely az újbudai fiatalok közötti információcserét is segíti? (N=237)

A válaszadó fiatalok nagyon kis arányban tagjai olyan közösségi oldalon található csoportnak, amely az újbudai fiatalok közötti információcserét is segíti – az Újbudán lakók körében ez az arány természetesen nagyobb, minden ötödik fiatal tartozik ilyen csoporthoz.

27. ábra: Szeretnéd-e időnként elmondani ötleteidet, véleményed a kerület vezetésének, döntéshozóinak? (N=237)

Bár a válaszadók csupán ötöde gondolta úgy, hogy valamilyen mértékben aktív a helyi közösségi életben, azonban az ötleteit, véleményét harmaduk (35%) osztaná meg szívesen a kerület vezetőivel, felelős szakembereivel, döntéshozóival. Kizárólag az Újbudán lakó fiatalokat tekintve ez az arány még magasabb, szinte minden második fiatal élne ezzel a lehetőséggel.

28. ábra: Ha igen, milyen formában tennéd meg legszívesebben? (N=144, a kérdésre válaszolók)

A véleménynyilvánítás, javaslatétel legnépszerűbb formája a válaszadó fiatalok körében a kérdőíves felmérés és a kötetlen beszélgetés. A fiatalok ötöde választaná továbbá az önkormányzat honlapján erre a célra kialakított platformot is kommunikációs csatornaként.

C. A STRATÉGIAI KÖRNYEZET MEGHATÁROZÁSA

A Keretstratégia megfogalmazása során az alábbi, az ifjúsági szakterületre vonatkozó jogforrások, szakpolitikai ajánlások kerültek megvizsgálásra és feldolgozásra:

Magyarország Alaptörvénye Nemzeti Hitvallásában megfogalmazottak szerint „Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védjük az utónk jövő nemzedékek életfeltételeit.” A felelősségviselés magában foglalja a fiatal nemzedék életfeltételeinek fejlesztését, rendszerezését, az ország területén a szolgáltatások azonos esélyű elérhetőségét és egyenletesen magas színvonalát. A Nemzeti Hitvallás kijelöli az együttélés legmeghatározóbb formáit, felhívja a figyelmet a család fontosságára és ezen belül a gyermekek, ifjúsági korosztály védelmének szükségességére. „Valljuk, hogy együttélésünk legfontosabb keretei a család és a nemzet, összetartozásunk alapvető értékei a hűség, a hit és a szeretet.” A mai társadalom súlyos problémája az elidegenedés jelensége, a közösségek hiánya és az egyének támogatásának meggyengültsége. A közösségépítés és a meglévő közösségek működtetése összegzésében társadalmi és nemzetgazdasági érdek. „Valljuk, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.” Az ifjúság, a jövő nemzedéke súlyosan kiszolgáltatott a szegénység és kirekesztődés területén, saját eszközeik nem- vagy csak korlátozottan lévén a helyzetük befolyásolására. Ezért kiemelten fontos a Nemzeti Hitvallásban rögzítettek végrehajtása: „Valljuk az elesettek és a szegények megsegítésének kötelességét.” A Nemzeti Hitvallás zárásaként kiemelt figyelem fordul a fiatalok szerepvállalására, aktivizálódására és felelősségvállalásuk kialakítására: „Bízunk a közösen alakított jövőben, a fiatal nemzedékek elhivatottságában. Hisszük, hogy gyermekeink és unokáink tehetségükkel, kitartásukkal és lelkierejükkel ismét nagyra teszik Magyarországot.”

A **Nemzeti Ifjúsági Stratégia** megalkotásának folyamata 2009. október 26-án az Országgyűlés a 88/2009. (X. 29.) számú határozatában történő konszenzussal elfogadásával zárult. A kormányzati megbízás egy olyan dokumentum elkészítéséről szólt, amelyet az európai szakirodalom komplex megközelítésnek, integrált ifjúságpolitikának hív. Az alkalmazott megközelítés fejlesztési típusú, a megoldási javaslatok az ifjúságra, mint lehetséges erőforrásra tekintenek, így nem az ellátási formák és nem a juttatások állnak a középpontjában, hanem a lehetséges egyéni, közösségi fejlesztések. Olyan stratégia készült, amely figyelembe veszi az Európa Tanács ajánlásait, és megfelel az Európai Unió által deklarált társadalmi és ifjúságpolitikai érték- és célrendszernek.

A Kormány ifjúságpolitikai keretprogramját - 1494/2011. (XII. 27.) Korm. határozat az **Új Nemzedék Jövőjéért Program** - az az igény hívta életre, hogy kialakuljon egy kormányzati koordinációs mechanizmus az ifjúságot érintő döntések és intézkedések összefogása érdekében. Az Új Nemzedék Jövőjéért Program célja az ifjúsági korosztály igényeinek megfelelő, egységes és átfogó szolgáltatási rendszer kialakítása, amely az iskolarendszerű képzésben résztvevő diákok iskolai sikerességét, életpálya tervezésük folyamatát széleskörű programok révén segíti elő.

Az **Európai Unió Ifjúsági Stratégiája** a 2019–2027 közötti időszakra szóló uniós ifjúságpolitikai együttműködés kerete. Az uniós ifjúsági együttműködésnek a lehető legjobban ki kell használnia az ifjúságpolitikában rejlő lehetőségeket. Az uniós ifjúsági stratégia ösztönzi a fiatalok részvételét a demokratikus életben, ezenkívül segíti a fiatalok társadalmi és állampolgári szerepvállalását, célja pedig biztosítani, hogy minden fiatal rendelkezzen a megfelelő forrásokkal a társadalom életében való részvételhez. Az EU ifjúsági stratégiája három fő cselekvési területre összpontosít, melyeket a következő három szó jelöl: Bevonni, Összekapcsolni, Felhatalmazni, eközben pedig szem előtt tartja az egyes ágazatok közötti koherenciát.

Az Európai Bizottság **EU Ifjúsági Jelentése** szerint még mindig a fiatalok vannak legjobban kitérve a társadalmi kirekesztésnek. Különösen igaz ez arra az időszakra, amikor önálló életet kezdenek, munkát keresnek, saját háztartást vezetnek. Az elemzések szerint a szüleikkel együtt élő fiatalok

száma növekedett a válság során. Ugyancsak kimutatták, hogy a munkanélküli és inaktív fiatalok szubjektív jólétüket alacsonyan értékelik, és nagyobb valószínűséggel érzik magukat a társadalomból kirekesztettnek.

A **Helyi ifjúsági Munka Chartája** célja, hogy hozzájáruljon a helyi szintű ifjúsági munka továbbfejlesztéséhez. Ennek érdekében meghatározza, hogy az ifjúsági munka milyen alapelvek szerint valósuljon meg, és ezen alapelvekhez igazodva hogyan történjen a különböző területeinek, elemeinek kialakítása. Ezzel a Charta közös európai platformot teremt az ifjúsági munkához szükséges párbeszédhez. Egy olyan módszertani eszköz, amellyel az érintettek összegyűjthetik és megvitathatják az ifjúsági munka fejlesztéséhez szükséges intézkedéseket, biztosítva azt, hogy semmilyen szempont vagy perspektíva ne maradjon figyelmen kívül, és az ifjúsági munka a legjobb és leghatékonyabb módon valósuljon meg. Az ifjúsági munka értékalapú elveit közvetíti: önkéntes részvételre épít – azaz az ifjúsági munkában saját akaratukból és motivációjukból részt vevő fiatalokon alapul; a fiatalok igényeire, szükségleteire, elképzeléseire és az általuk megélt tapasztalatokra épül, így értéket és/vagy örömet ad életükhöz; a fiatalokkal együtt vagy a fiatalok által jön létre, így szervezik, tervezik, készítik elő, hajtják végre és értékelik; a nemformális és informális tanulás révén hozzájárul a fiatalok személyes és állampolgári fejlődéséhez; segíti a fiatalok önrendelkezésének, autonómiájának fejlesztését és a jogokhoz való hozzáférésüket; rendszerszinten (holisztikusan) tekint a fiatalokra, amelynek középpontjában maguk a cselekvésre képes fiatalok állnak, akik életük és a társadalom szempontjából elsődleges erőforrásként kezelendők; kritikus gondolkodásra és kreativitásra ösztönöz, támogatja az emberi jogokat, a demokratikus értékeket és az aktív állampolgári részvételt; minden fiatalra kiterjed, és egyenlő esélyeket kínál.

Újbuda 2023-2027 időszakra vonatkozó ifjúsági keretstratégiája, annak tartalma illeszkedik az itt felsorolt, az ifjúsági szakterületet meghatározó jogforrásokhoz.

D. STRATÉGIAI IRÁNYVONALAK ÉS PRIORITÁSOK

I. Az Ifjúsági Keretstratégia célja

A stratégia megalkotásának folyamatában szükséges meghatározni azt az elérni kívánt állapotot, miszerint milyen jövőképet alkotunk a kerületben élő fiatalok, valamint az itt családot alapító fiatal felnőttek számára. A jövőkép olyan lehetőségeket kínál a következő nemzedékek tagjai számára, amely biztosítja az aktív, egészséges élethez szükséges lehetőségeket, szolgáltatásokat, és közösségeiket.

A jövőkép eléréséhez olyan célok meghatározása szükséges, amelyek számításba veszik Újbuda adottságait, lehetőségeit, és reális eredményeket tűznek ki célul a kerület vezetése és az itt élő, tanuló vagy dolgozó aktív lakosok számára.

A helyzetelemzés, továbbá a stratégiakészítés során készített kérdőíves felmérés, valamint fókuszcsoportos beszélgetés nyomán az alábbi fő irányvonalak körvonalazódtak a fiatalok igényeivel, lehetőségeivel kapcsolatban:

- fiatalok által használható közösségi terek szükségessége,
- fiatalok igényeire épülő közösségi programok számának és minőségének növelése,
- a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló lehetőségek bővítése,
- ifjúsági közösségfejlesztői programok továbbfejlesztése, újak indítása,
- a fiatalok által, korcsoportjuk számára tevékenységet végző civil szervezetek felkarolása,
- az intézményi szintű tanulói és hallgatói érdekképviselő szakmai támogatása, együttműködésük koordinálása,
- kerületi szintű legitim, a fiatalok véleményét a döntéshozók számára megfogalmazó szervezet létrehozása,
- a kerületi vagy fővárosi szintű, fiataloknak szóló szolgáltatások, programok, együttműködések bővítésének igénye.

A Keretstratégia kialakításának fő szempontjai a fenti igények mentén kerültek meghatározásra.

Újbudára jellemző, a helyzetképben, valamint a kérdőíves felmérés értékelésében bemutatott információk, adottságok, igények alapján a Keretstratégia céljai az alábbiakban határozhatóak meg:

Az Ifjúsági Keretstratégia fő célja:

Újbuda kiemelkedő számú és színvonalú humán közszolgáltatást nyújt a kerületben élők, így az ifjúsági korcsoportok tagjai számára is. Továbbá a kerület méretéből és földrajzi fekvéséből adódóan nemcsak mint jelenlegi vagy tervezett lakóhely, hanem a tanulás és a szabadidő hasznos eltöltése céljából is kedvelt része a fővárosnak. A Keretstratégiában megfogalmazott célok elérésével és a kapcsolódó intézkedések megvalósításával a fiatalok számára még vonzóbb kerületté válik Újbuda.

Az Ifjúsági Keretstratégia rész céljai:

1. Az ifjúsági részvétel erősítésével a fiatalok számára lehetőség nyílik az őket érintő döntések véleményezésére, továbbá a strukturált keretek között adott javaslataik nagyobb hangsúlyt kapnak a kerületi szintű intézkedések megfogalmazásánál, valamint megvalósításánál. A korosztály tagjai részeseivé válnak annak a demokratikus értékrendet hordozó folyamatnak, amely hozzásegíti őket ahhoz, hogy tudatos, aktív állampolgárokká váljanak.
2. A fiatalok által javasolt vagy indított kezdeményezések támogatásával növekszik a kerületben működő ifjúsági szervezetek, csoportok száma, ennek eredményeként a fiatalok szabadidő-

eltöltésének és közéleti szerepvállalásuknak lehetőségei is bővülnek. Az ifjúsági kezdeményezések nemcsak kerületi, hanem fővárosi, országos, vagy nemzetközi szintű együttműködések keretében is megvalósulnak.

3. A fiatalok igényei szerint működő közösségi terek biztosításával az ifjúsági korcsoportok tagjai nagyobb számban alakítanak érdeklődésüknek megfelelő aktív közösségeket. A közösségi terekben megvalósított egyéni vagy csoportos készségfejlesztő programok által bővül a fiatalok ismerete, javul iskolai teljesítménye.
4. Minden, a kerületben élő, tanuló vagy dolgozó fiatal számára elérhető és igénybe vehető kezdeményezések indulnak és szolgáltatások működnek, tekintet nélkül azok hátrányos helyzetére, testi vagy szellemi fogyatékára, vagy identitására.
5. Az ifjúsági közösség- és identitásépítő programok megvalósítása által a fiatalok körében is növekszik Újbuda iránti elégedettségük és elköteleződésük.

II. A Keretstratégia célcsoportja

A stratégiaalkotás folyamata, valamint annak megvalósítása során szükséges meghatározni, hogy az abban megfogalmazott célok és intézkedések a kerületben élők mely csoportjára terjed ki. Újbuda Ifjúsági Keretstratégiája a legtágabb értelemben határozza meg célcsoportját. Az elsődleges célcsoport, mint maguk a fiatalok a hazai és nemzetközi szabályzók és irányelvek mentén került meghatározásra. A Keretstratégia azonban nemcsak a fiatalok számára kíván lehetőségeket biztosítani, közvetve vagy közvetlenül Újbuda valamennyi lakosának támogatását kívánja szolgálni. Továbbá tájékoztató és előkészítő intézkedések megvalósításával különös figyelmet fordít azokra a 15 év alatti fiatalokra, ezen fiatalok bevonására, akik a közeljövőben válnak a Keretstratégia elsődleges célcsoportjává.

- **elsődleges célcsoport:** Újbudán élő, tanuló, dolgozó 15-29 éves fiatalok
- **másodlagos célcsoport:** a fiatalokat támogató intézményi és szervezeti hálózat, szakemberek
- **harmadlagos célcsoport:** a programokba aktívan bekapcsolódó vagy azokon résztvevő fiatalok családja

III. A Keretstratégia beavatkozási területei

Az ifjúsági korcsoportok igényeire reagáló, a lehetőségek kihasználását támogató célok széles körben, a középtávú tervezési dokumentum teljes időszakára vonatkozóan kerültek meghatározásra. A kitűzött célok elérése azonban abban az esetben biztosított, ha a Keretstratégiában az intézkedési területek, téma- és tevékenységi csoportok is rögzítésre kerülnek. A beavatkozási területek meghatározása a stratégiaalkotás teljes folyamatát átfedő elemzés és tervezés alapján történt. A tématerületek egyrészt illeszkednek a részcélok tematikájához, továbbá a Keretstratégia horizontális szempontjaihoz kapcsolódó célok elérését is szolgálják.

A Keretstratégia céljainak elérése az egymást követő, egymásra épülő cselekvési tervek elfogadásával és megvalósításával történik. A megvalósítás időszakában ezek a beavatkozási területek nyújtanak támpontot a cselekvési tervek intézkedéseinek megfogalmazásához és elvégzéséhez. Továbbá a középtávra szóló beavatkozási logika biztosítja a részcélokhoz tartozó feladok elvégzését, valamint a komplex célok elérését egyaránt.

Újbuda Önkormányzata az alábbiak szerint határozza meg Ifjúsági Keretstratégiájának fő- és rész céljai elérését szolgáló beavatkozási területeket:

1. A fiatalok körében az aktív állampolgárság, társadalmi részvétel, közéleti aktivitás

támogatása

A tevékenységi kör keretében azok az intézkedések kerülnek megvalósításra, amelyek a fiatalok szervezett keretek között történő véleményének megfogalmazását, javaslataik megtételét szolgálják az Önkormányzat, valamint intézményei részére. Továbbá olyan tevékenységek is ebbe a csoportba tartoznak, amelyek a felnövekvő nemzedék tagjai számára biztosítják az aktív állampolgárság és a társadalmi részvétel eszközeinek megismerését, azok alkalmazását. Ezáltal tudatos, saját magukért, valamint a közösségük érdekében aktív szerepet vállaló egyénekké válnak.

Az Ifjúsági Keretstratégia egyik célja a kerületi szintű gyermek- és ifjúsági önkormányzat megalakulását segítő környezet kialakítása, működésének hosszú távon történő biztosítása. A kerületi szintű aktív ifjúsági részvétel azonban nem valósítható meg az intézményi keretek között működő diák- és hallgatói önkormányzatok módszertani támogatása nélkül. Annak érdekében, hogy az intézményi szintű és civil szervezetek sokszínű részvételi folyamatokban vegyenek részt, azok együttműködését támogató tevékenységek megvalósítása is szükséges. A fiatalok alulról jövő, társadalmi szerepvállalásukat erősítő kezdeményezéseket tárgyi eszközök biztosításával, valamint módszertani támogatással lehet elősegíteni. A szakmai, módszertani támogatást ifjúsági területen jártas önkormányzati szakemberek látják el. Újbuda Önkormányzata folytatni kívánja a fiatalok környezeti szemléletformálását, amelyet a környezeti fenntarthatóságot, az egészséges lakóhelyet előtérbe állító programok, kampányok keretében valósít meg.

2. Ifjúsági közösségek fejlesztése, működésük támogatása

A beavatkozási terület keretében azok az intézkedések kerülnek megvalósításra, amelyek támogatják a fiatalok közösségeinek megalakulását, és biztosítják azok hosszútávú működését. Ennek érdekében olyan közösségi tereket kell biztosítani számukra, ahol a szabadidejükhöz igazodó, megfelelő tárgyi és személyi feltételekkel ellátott, akadálymentesen megközelíthető helyszínek találkozási pontként tudnak ehhez hozzájárulni. A közösségek működését tárgyi eszközök beszerzése, segítő szakemberek alkalmazása, pályázati források biztosítása típusú intézkedések megvalósításával szükséges elősegíteni.

3. A fiatalok hasznos szabadidő eltöltési lehetőségének támogatása

A tevékenységi kör keretében azok az intézkedések kerülnek megvalósításra, amelyek lehetőséget biztosítanak a fiatalok iskolán kívüli, vagy munkaidőn túli egyéni vagy közösségi aktivitásuk növeléséhez. A már működő és fejlesztésre kerülő közösségi terekben lehetőséget kell biztosítani arra, hogy közös érdeklődési körük mentén kulturális, ifjúsági részvételt támogató, az egészséges környezethez kapcsolódó, valamint tanulmányi előmenetelüket segítő tevékenységeket tudjanak folytatni. A fiatalok számára is vonzó kulturális és kreatív programok megvalósítása mind az alulról jövő kezdeményezések felkarolását, mind a kerületben működő kulturális szolgáltatók kínálatának bővítését szolgálja. Ebben a tevékenységi körben szükséges folytatni és kibővíteni az ifjúsági korcsoportok egészségfejlesztő, egészségmegőrző programjait, amelyet egyéni pályázatokon, valamint felvilágosító programokon keresztül ér el.

4. Korosztályi, ifjúság szakmai, valamint testvérvárosi kapcsolatok támogatása

Ehhez a beavatkozási területhez azon tevékenységek megvalósítása kapcsolódik, amelyek nemcsak a kerületi, hanem fővárosi, országos, vagy nemzetközi szintű ifjúsági együttműködések támogatását is szolgálják. Az együttműködések eredményeként a fiatalok és csoportjaik, valamint a támogató szolgáltatásban részt vevő szakemberek kapcsolatokat alakítanak ki, bővítik ismereteiket, tevékenységi körüket, valamint egyéni kompetenciáik is bővülnek. Ennek érdekében olyan módszertani eszközöket kell biztosítani, amelyek a tevékenységeket tekintve minél színesebbek, az

együttműködés keretei pedig minél szélesebbek lesznek. A tevékenységi körben szakmai workshopok, konferenciák, ifjúsági rendezvények kerülnek megrendezésre, amelyeket kommunikációs tevékenységek egészítenek ki.

5. Hátránykompenzációs, esélyegyenlőséget biztosító intézkedések támogatása

A tevékenységi kör olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek diszkrimináció mentesen, minden Újbudán élő, tanuló vagy dolgozó fiatal számára kívánják biztosítani az egyenlő esélyű hozzáférést a célcsoport számára kialakított szolgáltatásokhoz. Az intézkedések megvalósítása során törekedni kell a fizikai terek akadálymentes megközelíthetőségére, az online felületek tervezésénél, valamint a programok megvalósítása során figyelembe kell venni a látás- és hallássérültek aktív részvételét, minél széleskörűbb hozzáférést. A fiatalok számára évről évre az általános és középfokú oktatási intézményekkel együttműködve olyan szemléletformáló programokat rendezünk, melynek lényege az hátrányos helyzetű csoportok iránti érzékenyítés és elfogadás elősegítése, az előítéletek felszámolása. A hátrányos helyzetű fiatalok bevonására, a programokon való részvételre, végső soron a sikeres életkezdésük támogatására speciális rendezvényeket megrendezését támogat a tevékenységcsoport. A fiatal tehetségek támogatására indított egyéni és csoportos programok folytatása lehetővé teszi a hátrányos helyzetű, kiemelkedő képességekkel bíró tanulókat és hallgatókat tanulmányainak folytatását, közvetlenül képességeik kihasználást, közvetve a sikeres életkezdés lehetőségének bővítését. Az Önkormányzat színházpedagógiai eszközökkel is támogatja az iskolai bántalmazás megelőzését. A középiskolás korosztály részére biztosítja a témát feldolgozó színházi előadás megtekintését és azt követő feloldó beszélgetésen való részvételt.

6. Az intézkedések tartalmának és eredményeinek bemutatása

A tevékenységi kör keretében azok az intézkedések kerülnek megvalósításra, amelyek a Keretstratégia tevékenységeit, azok eredményeit mutatják be mind a célcsoport, mind Újbuda közössége számára. Ennek érdekében olyan online és médiafelületek kialakítása szükséges, ahol a fiatalok információt szerezhetnek az intézkedésekről, valamint véleményt alkothatnak azok megvalósításáról. A Keretstratégia, annak céljai teljes mértékben abban az esetben valósulnak meg, ha a tevékenységekről, azok eredményeiről Újbuda minden lakosa tudomást szerez, és vagy részvételével, vagy véleményével tud ehhez hozzájárulni.

IV. A Keretstratégia megvalósításának nyomon követése

A Keretstratégiában megfogalmazott célok elérése az évenként elfogadott cselekvési tervekben meghatározott intézkedések megvalósításával történik. Az egyes cselekvési tervek elkészítése, elfogadása egyben a stratégia felülvizsgálatát is jelenti, mivel biztosítja annak folyamatos aktualitását, a reális megvalósíthatóságot, valamint nyomon követi az esetleges változásokat is.

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata a jelen Ifjúsági Keretstratégia és a kapcsolódó Cselekvési Terv megvalósításához szükséges szervezeti és költségvetési keretek biztosításával, aktívan kíván hozzájárulni az Újbudához kötődő, a felnövekvő nemzedékekhez tartozó egyének és csoportjaik életkoruknak megfelelő szolgáltatásokhoz való hozzáféréséhez, közösségi és közéleti szerepvállalásuk növeléséhez, végső soron felnőtt életük sikeres elkezdéséhez.